

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Interjú Szél Ágostonnal

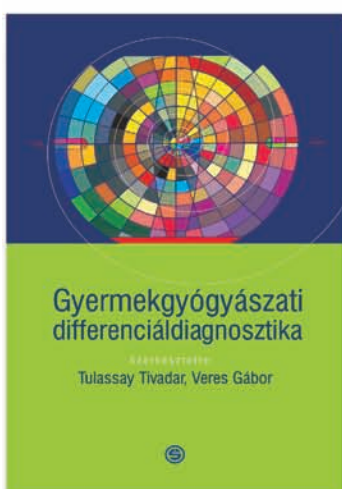
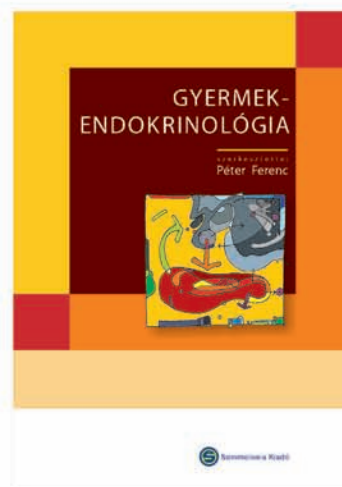
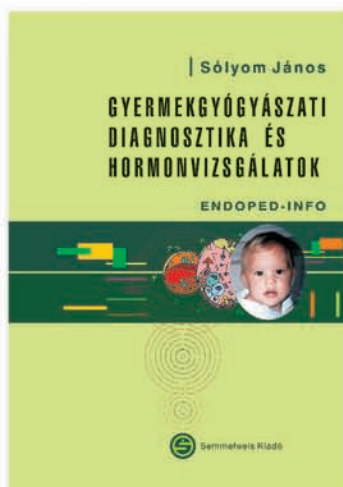
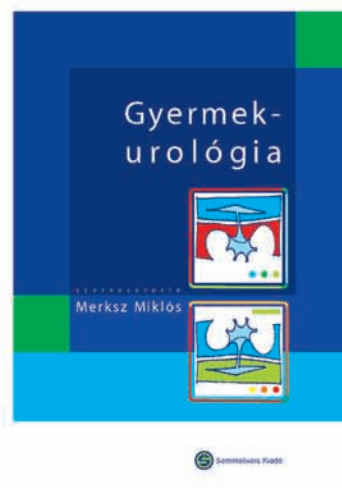
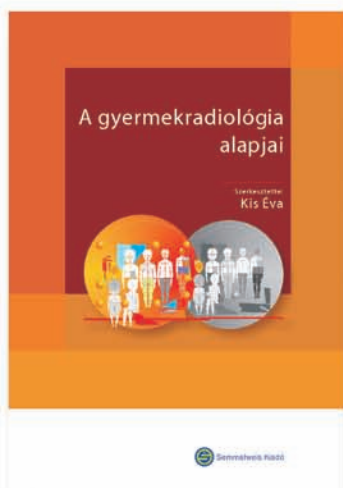
Két klinika
„Az év kórháza” szavazás
győztese között

650 ezer dolláros
támogatást nyert
Csanády László

A Semmelweis Kiadó gyermekgyógyászati könyveiből

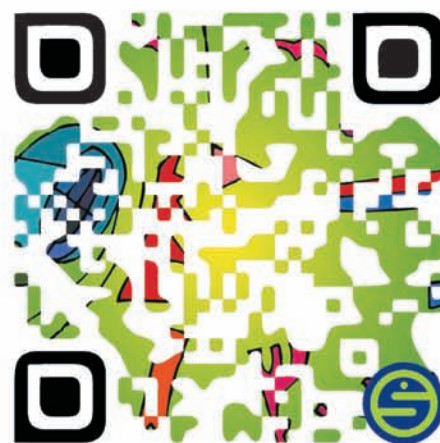

LEGENDUS
Könyvesbolt

Budapest, Nagyvárad tér 4.
Semmelweis Egyetem, NET Aula
Tel., fax: 210-4408

EOK
Könyvesbolt

Budapest IX., Tűzoltó utca 37-47.
Tel.: 459-1500/60000

www.semmelweiskiado.hu

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,
Egészségtudományi, Egészségügyi
Közszolgálati, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi, Testnevelési
és Sporttudományi Kara hallgatóinak
és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik havonta
Felelős kiadó: az egyetem rektora;
dr. **Tulassay Tivadar**

A szerkesztőbizottság elnöke:
dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus
(sotonyi.peter@med.semmelweis-univ.hu)

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
dr. **Donáth Tibor** professor emeritus
(donath@ana.sote.hu)

Felelős szerkesztő:
Tóth-Szabó Szilvia
(toth.szilvia@semmelweis-univ.hu)
Telefon: 06-20-666-3196

Szerkesztőség:
Semmelweis Egyetem Marketing és Kom-
munikációs Igazgatóság,
1085, Budapest Üllői út 26.
Tel./fax.: 267- 6166 (üzene|

Olvasószerkesztő:

Urbán Beatrice
(beatrice.urban@gmail.com)

A szerkesztőbizottság tagjai:

dr. **Békási Sándor** (HÖK)
bekasisanya@gmail.com

Csetneki Julianna
csetneki@kkt.sote.hu

Dr. **Gombocz János** (TF)
gombocz@mail.hupe.hu

Dr. **Hermann Péter** (FOK)
hermann@fok.usn.hu

Horváth N. Orsolya (EHÖK-delegált)
h.orsolya@hotmail.com

Dr. **Jákó Kinga** (SMIF)
jako.kinga@semmelweis-univ.hu

Dr. **Kardon Tamás** (KHT)
kardon@puskin.sote.hu

Dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)
karlking@radi.sote.hu

Dr. **Kormos Andrea** (GMF)
kormos.andrea@gmf.usn.hu

Márton Emőke (DI)
marton@phd.sote.hu

Dr. **Máthé Zsolt** (ÁOK)
mathe.zsolt@med.semmelweis-univ.hu

Nagy Ádám (GyTK)
adamnagy@me.com

Oláh Dániel (EHÖK-delegált)
olah.daniel@ioc.sote.hu

Dr. **Polgár Veronika** (ETK)
polgarv@se-etk.hu

Dr. **Szabóné Balogh Clarissza**
claris@freemail.hu

Dr. **Török Péter** (EKK)
torokp@mental.usn.hu

Vaktor Éva (MKI)
evaktor@gmail.com

Dr. **Voszka István** (ÁOK)
istvan.voszka@eok.sote.hu

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**
www.semmelweiskiado.hu

dr. **Táncos László**

Tördelészerkesztő: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvevél:
Telek Katalin
(telkat@net.sote.hu)

Címlapfotó: **attekovacs.com**

Nyomta: Avaloni Kft.

ISSN 1586-6904

Interjú dr. Szél Ágoston rektorhelyetttessel	4. oldal
Portré dr. Hangody Lászlóról	6. oldal
Szentágotthai ünnepség az Anatómiai Intézetben	7. oldal
Dr. Gaál Péter az EKK elektronikus dékáni hivataláról	8. oldal
Betegjogokról a betegek világnapján dr. Dósa Ágnessel	9. oldal
Infekciókontroll centrum az ETK Epidemiológiai Tanszéken	10. oldal
Életminőséget javító nanorészecskék	11. oldal
Az év kórháza szavazás – Érsebészeti Klinika	12. oldal
Az év kórháza szavazás – Ortopédiai Klinika	14. oldal
Fiatalkutatók, komoly elismerések: dr. Csanády László, dr. Szanda Gergő, dr. Jakus Zoltán	16. oldal
Téli diplomaosztó ünnepség a TF-en	18. oldal
Az egyetemen ismertették az EU új kutatás-fejlesztési terveit	20. oldal
Baráti Kör dr. Tulassay Tivadarral és dr. Pintér Alexandrával	21. oldal
Légszennyezettség: Európa-szerte Magyarországon a legrosszabb	23. oldal
Semmelweis Szalon: Aknay János kiállítása	24. oldal
Búcsú dr. Hajdu Ferenctől, dr. Szendei Györgytől és dr. Imre Györgytől	25-26. oldal

Felhívás jubileumi díszoklevél adományozására

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kara, Gyógyszerésztudományi Kara és Fogorvostudományi Kara volt hallgatóinak jubileumi díszoklevelet adományoz.

A Semmelweis Egyetem **Általános Orvostudományi Kara** és **Gyógyszerésztudományi Kara** kéri volt hallgatóit, azokat az orvosokat, gyógyszerészeket, akik diplomájukat az egyetem jogelődjénél, a Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetemen, a Pázmány Péter Tudományegyetemen, illetve a Budapesti Orvostudományi Egyetemen **1937-ben, 1942-ben, 1947-ben, 1952-ben, illetve 1962-ben** szereztek meg és szakterületükön legalább 30 évig dolgoztak, hogy nyújtsák be kérelmüket a **platina, rubin, vas, gyémánt, illetve arany** díszoklevél elnyerése érdekében: az AOK Dékáni Hivatalához lehetőleg **2012. április 30-ig**, és a Gyógyszerésztudományi Kar Dékáni Hivatalához (1085 Budapest, Üllői út 26.) **2012. május 31-ig** az egyetem honlapjáról letölthető jelentkezési lapon. <http://www.aok.sote.hu/hirek> - <http://www.gytk.sote.hu/hirek>

A Semmelweis Egyetem **Fogorvostudományi Kara** tájékoztatja volt hallgatóit, azokat a fogorvosokat, akik diplomájukat az egyetem jogelődjénél, Budapesti Orvostudományi Egyetemen **1962-ben** szereztek meg és szakterületükön legalább 30 évig dolgoztak, az **arany díszoklevél** elnyerése érdekében **2012. május 20-ig** a FOK Dékáni Hivatalához (1085 Budapest, Üllői út 26.) nyújthatják be kérelmüket.

A jelentkezési lap letölthető a kar honlapjáról: <http://www.fok.sote.hu/hirek>

A kérelemben kérjük feltüntetni az oklevél keltét, a diplomában szereplő nevet, rövid szakmai önéletrajzot és az értesítési címet. A jubileumi díszoklevelek átadására előre láthatóan októberben kerül sor, a pontos időpontról meghívó útján küldünk értesítést.

A Semmelweis Alumni márciusi programjai:

Az iroda **március 10-én** a Budakeszi Vadsparkba szervez látogatást, s azt követően egy könnyű kirándulást Hűvösvölgybe. **Találkozás** 10 órakor a Széll Kálmán téren.

Belépődíj 400 Ft/fő. Minden résztvevő ajándékot kap!

Regisztráció a 266-7359 telefonszámon vagy az Alumni Iroda honlapján.

Március 13-án az Alumni program a Semmelweis Tavasz Fesztivál Gálaműsorához kíván csatlakozni.

Helyszín a NET (Nagyvárad tér 4.) díszterme, a program **17 órakor** kezdődik.

A Semmelweis Szalonban **Kéri László** festőművész kiállítása látható március 13-ig.

<http://semmelweis-egyetem.hu>

Stabilitás és együttműködés

Stabilitás és együttműködés – ezek a kulcsszavai dr. Szél Ágoston rektori pályázatának. Az egyetem jelenlegi általános rektorhelyettese egyebek mellett azért döntött úgy, hogy pályázik az intézmény vezetői posztjára, mert mélységesen hisz abban, hogy a Semmelweis Egyetem jelentős belső emberi tartalékokkal rendelkezik. A közel negyven oldalas pályázatot nincs lehetőség teljes terjedelmében bemutatni az újságban, de elképzeléseiről, motivációiról szívesen beszélt az egyetemi tanár.

„Széles körű együttműködéssel jobb megoldásokat találunk”

Hatalmas szellemi tőke van a birtokunkban, amelynek segítségével a gazdasági-finanszírozási nehézségek ellenére is úrrá tudunk lenni azokon a kihívásokon, amelyek az oktatás, kutatás és betegellátás klasszikus triászát érintik – indokolta óvatos bizakodását a rektorjelölt, aki ezzel együtt számba vette a bizonytalanságot okozó tényezőket is. Ezek közé tartoznak a többi közt az egészségügy struktúraátalakításának kérdőjelei és az elfogadott felsőoktatási törvény ma még ismeretlen végrehajtási rendeletei. A gazdasági nehézségekkel együtt ezek állandóan változó, egyre nehezedő külső környezetet jelentenek.

Arra a kérdésre, hogy mennyire lehet stratégiát alkotni egy ilyen helyzetben, azt válaszolta: a stratégia azért fontos, hogy tudatosan tudjunk alkalmazkodni. Úgy kell dolgoznunk, hogy közben folyamatosan figyeljük a jelzőtáblákat. Ha megválasztanak, komoly konfliktuskezelés vár rám, amikor esetleg az egyetem érdekeivel ellentétes követelményeknek kell majd megfelelnünk, közben mégis fenn kell tartanunk eddigi eredményességünket – hangsúlyozta.

Dr. Szél Ágoston szerint az egyetem számára elengedhetetlenül

fontos, hogy az intézmény a jövőben a közös cél érdekében összehangolja az erőforrásait és mozgósítsa a tartalékait. Erre példaként említette egyebek mellett a hat kar közti szorosabb oktatási együttműködést, közös képzések indítását, és az idegen nyelvű oktatás kiterjesztését.

„Hatalmas kiaknázatlan tartalékaink vannak a karok közötti együttműködésben”

A rektorjelölt pályázatában az olvasható, hogy jobban kell megszervezni a karok közötti átiktatást, és jobban kell kihasználni a közös értékrendben és tematikai kapcsolatokban rejlő lehetőségeket. A felsőoktatásba felvehető hallgatói létszámváltozás elkerülhetetlenné teszi az építőkockák jobb csoportosítását. Ha az egymásra utalt karok nem tudnak együttműködni, önállóságuk, vagy akár fennmaradásuk vonódik kétségbe, ha nem tudnak egyégesen föllépni, az egyetem identitása és léte kérdőjeleződik meg.

Dr. Szél Ágoston kitért arra, hogy az együttműködés a kutatómunka területén is kiemelten fontos. Pályázatában arról ír, hogy a kutatóegyetemi cím és az ahhoz társuló összetett kutatási program végrehajtása során nyilvánvalóvá vált, hogy a viszonylag nagyszámú, de elaprózott kutatócsoport sokkal hatékonyabban végezhet nemzetközi szintű kutatómunkát akkor, ha az egyetemen belül nagyobb, jól körülhatárolt kutatóhálózatba kapcsolódva, koordináltan tevékenykedik. Ebben a törekvésben megint csak a karokon átívelő kutatóhálózatok és a karok feletti pályázati célkitűzések megvalósítását látja megfelelő eszköznek.

Ugyancsak fontosnak tartja a kutatói hálózat személyi állományának minőségi javítását, melynek része, hogy haza kell hívni a külföldön dolgozó kutatókat. Ezzel együtt – álláspontja szerint – jobban kell támaszkodni a hazai forrásokra is: akár már a gimnáziumokban fel kell kutatni és az egyetemre hozni a legjobb képességű diákokat, ezután pedig pályájukat aktív tehetséggondozással segíteni. Egy ilyen stratégia elemei már évtizedek óta megvannak az egyetemen, a következő időszakban ezek egységbe rendezése és volumenük növelése létrehozhat egy sajátosan a Semmelweis Egyetemre jellemző minőségi kutatói életpályamodell – összegezte a rektorjelölt. Álláspontját személyes példája is erősíti: 11 éves korában határozta el, hogy anatómus és kutatóorvos lesz, most 57 éves és célját elérve egész pályáját a Semmelweis Egyetemen töltötte.

A jövőben mesterei a múlt tanítványaiból születnek. Ha nem egy emberöltőben, hanem az emberek sokaságában gondolkodunk, akkor van ennek egy csodálatos üzenete, és magasztos dolog ebben a folyamatban egy láncszemnek lenni. Nem tudom, hogy van-e szebb hivatás, mint tanárnak lenni, ráadásul az orvosi pályán, ahol ehhez még a betegellátás is kapcsolódik – fogalmazott. Dr. Szél Ágoston értékelése szerint – aki laborvezetőként, tanszékvezetőként és bizottságok elnökeként, kari vezetőként, valamint a Doktorai Tanács elnökeként is tevékenykedett az elmúlt évtizedek-

Dr. Szél Ágoston

Foto: attekovacs.com

ben – pályázata szellemiségében benne van az a több mint harminc év, amióta az egyetemen dolgozik.

Az egyetemet közel negyedévezredes hagyományai és kitűnő oktatói tették kiválóvá. A rendszerváltást követő időszak során kiváló rektorok irányítása alatt formálódott modern felsőoktatási intézménnyé. Az új rektornak nem szükséges mindent megváltoztatni. Nem érzem magam forradalmárnak. Amit át kell vennem megválasztásom esetén, az alapvetően jó, és ezt az irányt kell tartani. Ehhez nem forradalmár kell, hanem egy integratív személyiség, aki a romló gazdasági körülmények között is egyben tudja tartani azt, amit elődei felépítettek. Ez egy nemes és nehéz feladat – mondta a rektorjelölt, aki azt ígéri, hogy megválasztása esetén biztosan nem lesznek nagy meglepetések, drámai átalakítások. Kiigazításokra, finomhangolásra szükség van, arra azonban semmiképpen nem, hogy fenekestül felforduljon az egyetem – közölte.

„A minőség belülről fakad...”

Mint mondta, klasszikus értelemben vett reneszánsz embernek tartja magát, aki büszke humanizmusára és emberszeretetére, vagyis értékrendjében központi szerepet játszik a hallgatók, a betegek és a munkatársak iránti alázat. Ha megválasztanak, rektorként természetesen nagyon sok döntést kell hoznom, de – nem feladva a célok szentségét – arra törekszem majd, hogy csökkentsem a konfliktusokat és az érdeksérelmeket. A humanizmusnak sugározni kell egy vezető mentalitásából – hangsúlyozta, hozzátéve: akkor hiteles egy vezető, ha mindenki érzi rajta, hogy a közösség, a hallgatók és a betegek érdekében cselekszik. Rektorelődeimtől nagyon sokat tanulhattam, valamennyiükre felnézek, és nagyon jó helyzetben vagyok, mert olyan személyiségeket láthatok magam előtt, akiknek a példáját örömmel folytatom és vállalom fel – jelentette ki.

Az egyetemek tekintélyének, presztízsének megőrzésével kapcsolatban megjegyezte: nincs olyan közösség, ahol negatív események, kellemetlen ügyek ne lennének. Mindent meg kell tenni, hogy ezeket megakadályozzuk, de ha ez nem sikerül, akkor a reanomé és a minőség megtartásához elkerülhetetlenül szembe kell nézni a következményekkel – vélekedett.

Dr. Szél Ágoston a rektori pályázatában arról is ír, hogy mivel az egyetem hazai és nemzetközi környezetében várhatóan a következő években is válságjelenségekkel kell számolni, kiemelten fon-

„A környezeti bizonytalanság idején a stabilitás felértékelődik”

tos az intézmény stabilitása. A munkahely, a hivatás, a mindennapi élet szerves része, ha sikerül stabil intézményi feltételeket fenntartani, az a bizonytalan környezetben felértékelődik. Ezzel összefüggésben jelezte, hogy a következő időszakban ki kell dolgozni a dolgozók különféle tevékenységeire vonatkozó komplex teljesítménymérés és összehasonlítás lehetőségét. Az ilyen irányba mutató törekvések már megkezdődtek, és nemcsak a mennyiségi mutatók, hanem a minőségi szempontok érvényesülését is el kell érni.

Határozottan és gyorsan az egész egyetemen egységesen bevezetné az oktatók hallgatói véleményezését és erre karokon átívelő szabályzatot kidolgozna ki. Ezt azzal indokolta, hogy a legjobb hallgatói érdekeltséget az biztosítja, ha a véleményük érzékelhetően beépül az egyetemi döntéshozatali folyamatba.

A rektorjelölt a képzés tartalmi innovációjára is kitért pályázatában. Szerinte a klinikai képzés, de az egész egyetem működése szempontjából komoly hiányosság a klinikai onkológia, az infektológia, a reumatológia és a nukleáris medicina hiánya.

„A meglévő erőforrásokkal és jobb együttműködéssel javítható az oktatás minősége”

Úgy látja: a színvonal megőrzése érdekében meg kell teremteni annak feltételeit, különösen személyi és technikai hátterét, hogy az oktatók és a klinikum óriási leterheltsége mellett is könnyen hozzáférhetőek legyen a kommunikációs platformok. Ez a célkitűzés elsősorban infrastrukturális, illetve logisztikai fejlesztéseket igényel.

Az oktatással kapcsolatos feladatok közt emlékeztetett arra, hogy az új felsőoktatási törvény értelmében a Semmelweis Egyetemen is létre kell hozni Tanárképző Intézetet. Ennek helyszínéül – a pedagógusképzés miatt – logikusan adódik a TSK, de az intézet feladatköre karokon átívelő kell legyen. A feladatok közt említette továbbá az e-learning tananyagválaszték bővítését és a belső ösztönző rendszer kidolgozását. Hosszú távon a Semmelweis Egyetem Európa vezető egyetemeihez való csatlakozásának egyik alapfeltétele az e-learning professzionális használata, mely széleskörű piaci nyitást tesz lehetővé és jelentős bevételi forrást biztosíthat az egyetem számára – olvasható a dokumentumban.

Dr. Szél Ágoston kiemelte, hogy a Semmelweis Egyetem nemcsak Magyarország, hanem hosszabb távon a régió, illetve az egész Európai Unió egyik vezető betegellátó intézményévé kíván válni: a szervezeti kiválóság, és ennek kulcsát jelentő nemzetközi szinten elismert klinikai csapatok tudatos építésével, valamint a nagy formátumú, iskolateremtő klinikusok utánpótlásának folyamatos biztosításával, és a tehetséggondozás eszköztárának rendszerszerű alkalmazása segítségével. Ez a kiváló szervezeti teljesítmény az orvosszakmai, szervezeti és gazdasági stabilitás együttes fenntartásával, valamint az oktatás, gyógyítás, kutatás hármas alapfeladatának egységben kezelésével érhető el – tartalmazza a rektori pályázat, mely szerint a betegellátás területén kitérési pontot elsősorban a közfinanszírozáson felüli egyéb források fokozott bevonása, valamint a rendszerszintű belső hatékonysági tartalékok felszabadítása és az erőforrások ellátó-intézmények közötti újrallokálása jelentheti. Pályázatában rögzítette azt is, hogy ha anyagilag még nem is lehetséges, legalább a szakmai megbecsüléssel, elismeréssel kell biztosítani a feladatok szakszerű ellátását a betegágyak mellett.

Tóth-Szabó Szilvia

A befektetett munka hozza az eredményt

Hangody László professzorról népszerűsége alapján mondhatjuk, hogy sztár-sebész, de lényében nincs semmi sztáros. Emberi, gondos, pontos és természetes embernek ismerik kollégái és betegei. A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából Jendrassik díjat kapott, s mellette egyetemi tanári kinevezését is átvehette. Ez az apropó, hogy percre beosztott idejéből egy interjúnyit kérjek.

Hangody László a mozaikplasztika-technikával az ízületpótlás egyedi módszerét dolgozta ki elsőként a világon. Az első ilyen beavatkozást a kilencvenes évek elején végezte, majd a mozaikplasztikai eljárás 1992-ben került át a klinikai gyakorlatba. A kizárólag magyar orvosokból és egy orvosi műszereket gyártó hazai cégből álló csapat dolgozta ki az eljáráshoz szükséges műszerkészletet, majd kétéves alkalmazás után 1994-ben mutatta be az Európai Térdsebész, Sportsebész és Artroszkópos Társaság (ESSKA) kongresszusán Nyugat-Berlinben, ahol a módszerért első díjat kapott. 1996-ban az Orthopedics Today tudományos szakmai lap cikket közölt az eljárásról, sőt azt a szavazáson elsőnek jelölték mint a szakma haladását az évben leginkább szolgáló módszert.

A mozaikplasztika lényege, hogy a beteg saját jó minőségű üvegporc darabkáiból oldja meg a pótlást. Ha van ép felszín az ízület perifériáján, a nem terhelt felszínén, az onnan kimetszett kis darabokat mozaikszerűen beülteti a sérült porc helyére. Ezek a szövet-szigetek képesek az üresen maradt részeket is reprodukálni. Nagy dolog, hiszen a megroncsolódott, megkopott ízület magától nem regenerálódik, bár a szervezet rostos porccal foltozgatja a hiányt. A magyar eljárásként híressé vált technikával világszerte több mint negyvenezer műtétet csinálnak évente, ez lett a leggyakoribb modern porcfelszínképző eljárás – az Egyesült Államokban is átvették a módszert. Hangody Lászlót műtétekre, konzultációkra hívják a világ minden tájára, az Uzsoki utcai Kórház Ortopéd-Traumatológiai Osztályának osztályvezető főorvosa, a Semmelweis Egyetem traumatológiai tanszékvezetőjeként koordinálja a Péterfy Sándor utcai Kórház Baleseti Központjának munkáját is, s magánklinikáján is rendel.

Hogyan fér az életébe bármi más a munka mellett? Megtanultam beosztani az időmet – mondja mosolyogva. Diák koromban sportoltam és ez megtanított, ha szeretnék a különböző irányokra áldozni, akkor tudnom kell beosztani az időt. Ennek nagy hasznát vettem a saját életemben is, és feltett szándékom volt, hogy majd a gyerekeimnek is sportolnia kell. Nem azért, hogy fantasztikus eredményeket érjenek el, hanem mert fazont ad az életüknek. Megtanulják azt, hogy a befektetett munka hozza az eredményt, és ez tökéletesen bevált. A két nagyobb fiam elvégezte az orvosi egyetemet, a legkisebb turizmust-vendéglátást tanul, és mind a három élsportoló: OB 1-es vízilabda játékosok. A nagyok a Honvédban játszanak, a kicsi az OSC-ben. A feleségem is orvos, most egy gyógyszercegnél dolgozik, és sokat vállal a család működése érdekében. A hétvégéket azért igyekszem a családnak szentelni, és a fiaim gondoskodnak a közös programokról.

A saját életemben is csak úgy működnek a dolgok, ha magamat és a környezetemet körültekintő időbeosztással tudom menedzselni. Nagy szerencse, ha az ember egy jó közösségbe csöppen! 1982-ben fejeztem be az orvosi egyetemet és rögtön ebbe a kórházba kerültem, ahol már akkor nagyon jó kollektíva volt, és együtt nőttem fel azzal a generációval, akik most a gerincét adják az osztálynak. Ismerjük egymás gondolatait, az elveket, s ezért tudom menedzselni a munkámmal járó sok utazást, távollétet. Ez a legnagyobb forgalmú, legtöbb műtétet végző osztály a mi szak-

Dr. Hangody László

mánkban, és ezt viszonylag szerény létszámú személyzettel végezzük. Biztos lehetek abban, ha a tengerentúlon vagyok, itthon az én embereim akkor is azok szerint az elvek és munkaszervezés szerint mennek amit megszoktunk.

Úgy szervezem az életem, hogy hacsak lehet nem vállalom új beteget. A keddi napon egész nap ambulálok, ilyenkor megnézek több mint száz beteget, ez iszonyatos mennyiség. A műtői munka sokkal kevésbé fáraszt el. Kell maradjon idő kutatásra és egyebekre, de így is van rendjén, mert egyébként egy ilyen keddi nap megölné az embert. Ha nem lenne szigorú rend az életben, hogy ezt is tudom csinálni, meg ezt is, akkor talán a műtő sem jelentene akkora örömet. Ez a változatosság az, ami engem elég jól konzervál. De ehhez nagyon kellene a társak: itt a házban is, és a jó családi háttér is fontos.

Urbán Beatrice

A diploma után 12 évvel már az orvostudomány kandidátusa, majd a MTA doktora lett, 1986-ban munkája mellett magánrendelést nyitott, angolul és németül beszél. Konzultáns sebész számos külföldi (Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Svájc) orvosi műszergyártó cégnél, fejlesztői konzorciumban. Tanszékvezető egyetemi tanár a Semmelweis Egyetem traumatológiai tanszékén. Nemzetközi tudományos konferenciákon 367 előadást tartott, 183 cikket és könyvfejezetet írt, 11 szabadalma közül kettő magyar, kettő német és hét amerikai.

Szentágothai Jánosra és tanszéki elődeire emlékeztek az Anatómiai Intézetben

Szentágothai Jánosra, a száz éve született anatómus professzorra és tanszéki elődeire emlékeztek a Semmelweis Egyetem Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézete, a Bolyai János és Bay Zoltán Alapítványok január 27-i közös – a jubileumi év keretében tartott – rendezvényén.

Dr. **Réthelyi Miklós** nemzeti erőforrás miniszter, az intézet korábbi igazgatója elhelyezte emlékező koszorúját Szentágothai János táblájánál, melyet még intézet igazgatóként az ő kezdeményezésére állítottak. Mint mondta, nagyszerű dolognak tartja, hogy rendkívüli, kiemelkedő tudósok dolgoztak e falak között, ahova ő tulajdonképpen hazajön, és ahol maga is együtt dolgozott Szentágothai professzorral, aki mindig segítette őt.

Dr. **Hámori József** akadémikus a Magyar UNESCO Bizottság elnökeként koszorúzta meg **Kiss Ferenc** egykori intézet igazgató emléktábláját röviden méltatva szakmai pályáját. Kiemelte, hogy a professzor avatta fel igazgató elődje, **Lenhossék Mihály** emléktábláját. Az 1937 novemberében tartott ünnepségen jelen volt Lenhossék Mihály unokaöccse, **Szent-Györgyi Albert** is, annak az évnek az orvosi és élettani Nobel-díjasa. A három tudóst újabb epizód is összeköti: a Szent-Györgyi centenárium alkalmából a Nemzeti Múzeumban a magyar Nobel-díjasok emlékére rendezett első kiállítást Szentágothai János nyitotta meg 1993-ban.

Lenhossék Mihály nagy ívű pályáját **Csillag András** professzor méltatta először az emléktábla koszorúzásakor, később pedig a tanteremben tartott előadás keretében, ahol emlékező előadások hangzottak el az anatómia egyetemi professzorainak, kiemelten a 100 éve született Szentágothai professzor tudományos munkásságáról: **Halász Béla** és Hámori József saját emlékeiket is idézve rajzolták meg a szisztematikusan kutató és oktató, újkori polihisztor tudós emberarcú portréját, aki mindvégig hangsúlyozta és bizonyította is, hogy szentnek tartotta az oktatást. A mélyen hívő tudós meg volt győződve arról, hogy holta után is él az ember. Most már büszkeségei, a tanítványai is, akik erőt merítenek emlékéből, hisznek a tovább élésben – zárta az emlékező Halász Béla. Dr. **Vasas Livia** főigazgató a rendezvényen átvehette a Központi Könyvtár részére a Nemzeti relikviák közül az **Erkel Ferenc** által is megzenésített Szózat kottájának eredeti példányát. Ez az 1847-ben megjelent kotta, amely **Walzel Ágost Frigyes**, korának sikeres könyvkiadója által készített kétlapos, kék és fekete színű litográf kiadás. Az eredeti kiadású kotta különösen értékes, mivel az Országos Széchényi Könyvtárban és a Zenetudományi Intézetben őrzött példányok mellett valószínűleg az országban csak

Fotó: D. Kiss Balázs

egy-két darab lelhető fel belőle. A Szózat az állagmegóvó tisztítás és szakemberi installálás után megtekinthető a Központi Könyvtár Szentágothai termében.

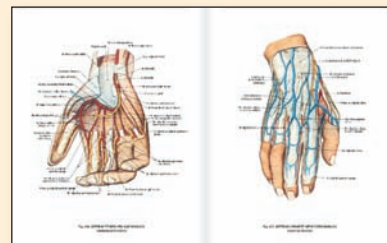
TK

85. alkalommal jelent meg Az ember anatómiájának atlasza

Szentágothai János professzor születésének századik évfordulója alkalmából megjelent a Kiss-Szentágothai atlasz 85. kiadása, melyet a Magyar Tudományos Akadémia székházában mutattak be januárban.

A medikusok által évtizedek óta használt atlasz legújabb kiadásának bemutatóján a többi közt dr. **Réthelyi Miklós** nemzeti erőforrás miniszter és dr. **Donáth Tibor** mondott beszédet.

Az atlasz első kiadása 1946-ban jelent meg. Az ismertető szerint a hajdan háromkötetes könyv az idők folyamán két köteté sűrűsödött. Az első kötetben található a csonttan, az ízülettan, a fej, a nyak, a törzsfal és a végtagok ereit és idegeit bemutató ké-

pek, valamint a szívről szóló fejezet. A második kötetben szerepel a zsigertan, az idegrendszer és az érzékszervek ábrái. Ez a kötet kiegészült a modern képalkotó eljárások segítségével készült, a koponyát és a testüregeket bemutató felvételekkel. A jelen kiadás ábraanyaga teljes mértékben megújult: a régi ábrák és rajzok művészien gondos és esztétikus új színezést kaptak, és a hajdan fekete-fehér képek is színesek lettek. További változás a legutóbbi kiadáshoz képest, hogy az atlasz nyelvezete teljes mértékben megfelel a mai modern orvosi nyelv tendenciáinak és szabályainak.

Elektronikus oktatási hivatal és új képzési programok az Egészségügyi Közszolgálati Karon

Elektronikus dékáni hivatal mintául szolgáló működtetése, valamint hiánypótló területeken új képzések, szakok alapítása, új szakirányok elindítása és újonnan akkreditálták a családtudományi és családterápiás mesterképzést – így foglalható össze az Egészségügyi Közszolgálati Kar megbízott dékánjának, dr. Gaál Péternek a TÁMOP 4.1.2/A/2-10/1-2010-0008 számú pályázat által is támogatott célkitűzése az egyetem legifjabb kara élén. Mint mondta, az elektronikus oktatási hivatal lényege, hogy a hallgató a lehető minden ügyét informatikai hálózaton keresztül is intézni tudja, így sokkal gyorsabb és környezet-, költségkímélőbb az adminisztráció.

A tervezett elektronikus index bevezetésének az ő esetükben kiemelt a jelentősége, hiszen a kart alkotó három alapító intézet jelenleg három különböző helyen, egymástól jelentős távolságra helyezkedik el. Saját fejlesztésű elektronikus felületen készítik elő, és kezelik a kari tanácsülések határozatait, ezen az úton szervezik az üléseket és a végrehajtást, és az éves leltárat. Ugyancsak saját fejlesztésű felületen működtetik a kar elektronikus honlapját és elektronikus úton küldik az oktatási szervezeti egységek számára a tájékoztatókat, végzik a követelményrendszerek jóváhagyásával kapcsolatos teendőket.

Több új képzést indítanak: népegészségügyi menedzser mesterképzést, valamint egészségügyi informatika és egészségügyi infrastruktúrafejlesztési szakirányt. Nemcsak a szakirányok, hanem maga az egészségügyi menedzser mesterképzésük is megújult, korábban csak szakirányú továbbképzésként indíthattak vezetőképzési programot.

A bolognai rendszer bevezetését követően, a 2010 januárjában történt sikeres akkreditáció eredményeképpen, először tavaly februárban indították el a képzést, immár a magyar felsőoktatási rendszer szerint is mesterképzésként az Egészségügyi Menedzserképző Központban keresztféléves oktatási rendben.

A karon emellett további két graduális szak van: a dr. **Dinya Elek** vezette Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézet egészségügyi szervező alapképzési programja, amihez a tervezett egészségügyi informatika szakirány jelent majd továbblépést. Graduális szak még a dr. **Török Péter** vezetésével működő Mentálhigiénié Intézet szociális munka mesterszakja.

Az Egészségügyi Menedzserképző Központ Executive egészségügyi szakmenedzser programja székhelyen kívüli képzésként egy éve elérhető szlovák nyelven Pozsonyban is, ahol egy volt hallgatójuk szervezte meg az egészségügyi vezetőképzést.

A kar három graduális szakán folytatott képzésben 2011-ben 544 (2011. október 15-i statisztikai adat) hallgató vesz részt, közülük

Dr. Gaál Péter

197 fő állami finanszírozással. Az önköltséges forma tandíja képzésenként eltérő: 180, 270, illetve 340 ezer Ft félénként, amely összeg fedezi a képzés valódi költségét. A karon a korábbi posztgraduális oktatási formák változatlanul folytatódnak.

A kar alapképzésén a hallgatói létszám folyamatos, évi 10-15 százalékos emelést tervezik öt éven át, miközben a mesterképzéseken mindenképpen meg akarják tartani azt a létszámot, ami a kiscsoportos oktatási formát biztosítja. Az említett képzésfejlesztési programokon felül további új képzések létesítését és indítását is tervezik. Ilyen például a családtudományi és családterápiás mesterképzés, aminek meglehetősen hosszúra nyúlt szaklétesítési folyamata nemrég zárult sikerrel. Gaál Péter elmondta: az egészség-, a társadalomtudományok, a közgazdaság-, és bölcsészettudomány határterületein elhelyezkedő hiánypótló képzésekben gondolkodnak.

Tolnai Kata

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Betegjogokról a betegek világnapján

A betegek világnapjáról 1993 óta emlékeznek meg minden évben, II. János Pál pápa kezdeményezte, hogy ezen a napon forduljon a világ figyelme a betegek és szenvedésük megértése felé. A világnap kapcsán érdemes számba venni azokat a jogokat, amelyek mindenkit megilletnek, aki ellátásra szorul.

Fotó: D. Kiss Balázs

Dr. Dósa Ágnes

Fotó: attekovacs.com

Egy múlt év végén megjelent orvosi szakkönyv összesen hat fő betegjogot különböztet meg. A vállalkozó orvosok nagy kézikönyve című kötet egyik szerkesztője, a betegjogokról szóló fejezet írója, dr. **Dósa Ágnes**, a Semmelweis Egyetem Biztosítás-Orvostani Intézetének igazgatóhelyettese. Fontos hangsúlyozni, hogy jogilag nemcsak az az ember számít betegnek, aki nem egészséges, hanem mindenki, aki igénybe veszi az egészségügyi ellátórendszer szolgáltatásait – mondta a szakember.

A betegeket megillető jogosultságok közül a legalapvetőbb az egészségügyi ellátáshoz való jog. Eszerint minden betegnek joga van sürgős szükség esetén az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalomának csillapításához, szenvedésének csökkentéséhez. A beteg a fő szabály szerint megválaszthatja, hogy melyik intézménybe megy, és létezik az orvosválasztás joga is, ám e két jogot számos rendelkezés korlátozza (például a beutalási rend, az intézmény működési rendje).

Fontos betegjog az emberi méltósághoz való jog, amelyet – veszületett jogként – az Alaptörvény is garantál. Az egészségügyi ellátás során ebből vezetik le, hogy a beteget csak méltányolható okból és ideig szabad várakoztatni vagy, hogy a ruházata csak a szükséges időre és szakmailag indokolt mértékben távolítható el, valamint kizárólag az ellátáshoz szükséges beavatkozások véghezjuttathatók rajta.

A tájékoztatáshoz való jog megsértése miatt nagyon sok kártérítési eljárás indul. Kutatások egyébként kimutatták: a jó tájékoztatásnak nagy szerepe van abban, hogy miként értékeli a beteg az ellátás minőségét, illetve az orvos szaktudását. Érdekes ugyanakkor, hogy talán ez a jog tekint vissza a legrövidebb múlt-ra: Európában és az Egyesült Államokban is csak az 1950-es évek-

ben kezdtek ezzel a kérdéssel foglalkozni. A kártérítési perekben legtöbbször azt állítja a beteg, hogy másként döntött volna a beavatkozással kapcsolatban, ha minden információ birtokában lett volna. A tájékoztatásnak így teljes körűnek, személyre szabottnak kell lennie, ki kell térnie egyebek mellett a kezelés kockázataira és alternatíváira. Ha a tájékoztatás megfelelően dokumentálva van, szinte biztos, hogy a beteg ezen a jogcímen nem tud pert nyerni a szolgáltató ellen.

Az önrendelkezéshez való jog annyit tesz, hogy a beteg – fő szabály szerint – maga dönti el, hogy igénybe vesz-e egészségügyi ellátást, illetve elutasít-e valamilyen beavatkozást.

A betegnek joga van arra is, hogy kezelése idején látogatókat fogadjon, ez a kapcsolattartás joga, amelynek részletes szabályait ugyanakkor az egyes intézmények házirendje rögzíti. A házirend ugyanakkor nem korlátozhatja ésszerűtlenül rövid időre a látogatást, de meghatározhatja, hogy a betegek a nap melyik szakában fogadhatnak a látogatókat. A cselekvőképes beteg fő szabály szerint bármikor elhagyhatja az egészségügyi intézményt, ez az intézmény elhagyásának joga, amely azonban egyes esetekben – például pszichiátriai betegek, vagy fertőző betegségek – esetén korlátozható.

Mint dr. Dósa Ágnes megjegyezte, amikor 1993-ban végzett a jogi egyetemen, kinyomatva egy dossziéba be lehetett tenni az egészségüggyel összefüggő jogszabályokat, most már jó, ha egy gurulós bőröndbe beférne a joganyag. Az orvos-jogász szakember abban bízunk, hogy a kézikönyv – amelynek tartalma messze túlmutat a címén, és az egészségügyi jog szinte teljes spektrumát átfogja – tankönyvként is hasznosítható lesz.

Infekciókontroll centrum az ETK Epidemiológiai Tanszéken

A laboratóriumban a hagyományos mikrobiológiai eszközök mellett az egyes baktériumokból kivont DNS minták nagy felbontású összehasonlításával genetikai ujjlenyomatot készítenek és a kórokozók előfordulását több szempontú keresőprogramos adatbázissal követik.

Állnak: Domján Gyula, Barcs István, Holl Ádám
Ülnek: Verdesné Forró Tünde, Sauer Barbara, Dobai Attila

A fertőző betegségek megelőzése, korai felderítése és nyomon követése a járványügy hagyományos feladata – hangsúlyozta dr. **Barcs István** főiskolai docens, a tanszék és a laboratórium vezetője. A fertőző betegségek fajtáiban és megjelenési formáiban bekövetkezett változások és a járványügyi hálózat átszervezése következtében ez a feladat kezd áthelyeződni a rendeltetésére szerint inkább diagnosztikai feladatok ellátására szerveződött laboratóriumokba, ahol együtt történhet a baktériumok kimutatása, azonosítása és járványügyi szerepük meghatározása. 2009 óta jogszabály írja elő az egészségügyi intézmények számára az infekció kontroll végzését és ennek szakmai-személyi feltételrendszerét. Az Epidemiológiai Tanszék ehhez a változó szemlélethez igazodva olyan laboratóriumi egységet alakított ki, ahol a legkorszerűbb mikrobiológiai vizsgáló módszereket és adatelemzési lehetőségeket mutatják be és ami ennek oktatása mellett az egyetem infekciókontroll tevékenységének segítésére, kiszolgálására is alkalmassá tehető.

Az Egészségtudományi Kar dr. **Domján Gyula** vezette Egészségfejlesztési és Klinikai Módszertani Intézethez tartozó Epidemiológiai Tanszéken kialakított laboratórium a baktérium izolátumok több tulajdonságon alapuló jellemzésével és összes adatuknak az igényekhez igazodó elemzésével modellezi a klinikai környezetben tevékenykedő kórházhigiénés műhelyt. E centrumnak egyik központi eleme – a hagyományos mikrobiológiai eszközök mellett –, az ún. DNS chip elven működő készülék, amely az egyes baktériumokból kivont DNS minták nagy felbontású összehasonlításával genetikai ujjlenyomatot készít róluk, ezzel a járványügyi

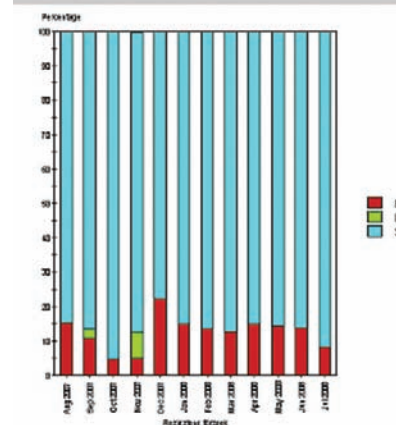
felügyelet naprakész és pillanatnyilag egyik legkorszerűbb támogatást nyújtja. E mellett a felhasználó igényei szerint kialakított keresőprogramokkal működő adatnyilvántartó és adatelemző számítógépes rendszert, adatbázist is működtetnek egy, az országban majdnem egyedülként alkalmazott program segítségével.

Ezzel minden betegre, betegségre vonatkozó mikrobiológiai vizsgálat, a tipizálásra vonatkozó jellemzők, a kezelés, képkalkáló vizsgálatok, konzíliumok eredményeinek nyilvántartására is képes úgy, hogy az információkat szabadon kombinálva teszi elemezhetővé egy adott pillanatban informatikus segítségével.

Ugyanazt a néhány, előre megírt, vagy a helyi infekciókontroll protokollok szerint kialakított programot lapozgatva ellenőrizhető a baktériumok előfordulása a különböző mintákban, osztályokon, betegségtípusokban és ezek általunk megállapított csoportjaiban, az antibiotikum rezisztencia változásai baktériumok, osztályok, betegek, fertőzések, kezelések szerint, időben követve és az antibiotikum felhasználási adatokkal összevetve. A keresőprogramok futtatásával, a gép által feltett kérdések megválaszolásával, vagy a felkínált opciók kiválasztásával néhány perc alatt képbe kerül a kórházi járványügyi szakember. A szoftver jelzi a kórházi fertőzések szempontjából veszélyes kórokozókat, rezisztencia jellegek megjelenését, de már azt is, ha ugyanazon osztályon akár csak két beteg bármely mintájában azonos baktérium fordult elő. A program kínálta lehetőségek összefoglalása az ETK honlapján tanulmányozható.

A laboratórium lehetőségeit az ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézetével 2010-ben megkötött együttműködési szerződés keretében, s az MTA Állatorvosi Kutatóintézet és a Pécsi Tudományegyetem Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet munkatársainak bevonásával, tudományos céllal is kihasználják. A rendszer egyes elemeinek összefoglalása az Epidemiológiai Tanszék elektronikus hirdetőtábláján is hozzáférhető.

Érzékenység	Rezisztens törzsek											
	Aug 2007	Sep 2007	Oct 2007	Nov 2007	Dec 2007	Jan 2008	Feb 2008	Mar 2008	Apr 2008	May 2008	Jun 2008	Jul 2008
%	15.3	10.8	4.7	5.1	22.2	15	13.4	12.5	15	14.2	13.8	8.3
%	2.7		7.6									
%	84.6	86.4	95.2	87.1	77.7	85	86.5	87.5	84.9	85.7	86.1	91.6
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Az Escherichia coli amoxicillin érzékenysége havonkénti alakulása

Életminőséget javító nanorészecskék

A nanotudományok magas szintű művelésére és oktatására hozta létre a Semmelweis Egyetem a Nanotudományi Hálózatot, ennek keretében alakult meg 2010. július elsején szervezetenként a Biofizikai és Sugárbiológiai Intézethez tartozó Nanokémiai Kutatócsoport. Kutatásaik a Biokolloid- és a Lágú anyagok Laboratóriumában folynak. A kutatócsoport tevékenységében meghatározó szerepet játszik a nano- és mikroanyagok orvos-biológiai, gyógyszerészeti és környezetvédelmi alkalmazásainak kutatása, vezetője Zrínyi Miklós professzor, az MTA levelező tagja.

A TÁMOP-támogatás nagyon sokat segített a labor munkájában – mondja Zrínyi Miklós. – Az új csapat kicsi: négy fő- és két fél-állású kutatóból áll, és jár még ide egy-két TDK-s az ELTE-ről és a BME-ről. Klasszikus fizikai-kémiát művelünk, de a válaszra váró kérdéseket orvosi-életlani problémák vetik fel. A két területnek ez a vegyülete a mi védjegyük. Egyik fő kutatási területünk a mágneses folyadékok vizsgálata. A bennük diszpergált részecskék külső mágneses térrel való kölcsönhatása számos orvos-biológiai alkalmazást tesz lehetővé. Ilyenek a hatóanyag szállítás, mágneses hipertermiás kezelés, MRI kontrasztthatás, vagy mágneses sejt szeparáció. Polimer gélekkel dolgozunk és részben a mágneses hipertermiás kezelés miatt fogtunk ebbe a munkába. A hő, amely elpusztítja a daganatos sejteket, nem marad egy helyben és a környező egészséges sejtekben is kárt okozhat. Azt is vizsgáljuk, hogy milyen kolloidkémiai paraméterekkel tehetjük biokompatibilisabbá a mágneses folyadékot. Nemrég kezdtünk egy másik munkát: mesterséges extracelluláris mátrixot készítünk poliaminosav alapú szintetikus polimerekből. Vonzó kutatási terület számunkra a régóta művelt mesterséges izom kutatás.

Zrínyi professzornak a kolloidkémia mellett élete a tanítás, műegyetemi fizikai-kémia előadásai híresek. Évek óta tanít Japánban a szapporói Hokkaido Egyetemen, és tavaly óta már Kínába is meghívták a Hsziani Egyetemre. Két hetes intenzív kurzusokat tart napi hat órában, melyek szóbeli vizsgával zárulnak. Briliáns tanári teljesítménye úgy összefoglalni ezt a hatalmas tudományterületet, hogy a hallgatók take-home message-ként magukkal vigyék egy életre. Érdemes tehát a doktoranduszoknak is intenzíven érdeklődni a jövő frappáns megoldásait hordozó tudományág iránt. – A kutatói utánpótlás biztosítása érdekében hirdetjük meg a Bioanyagtudomány alapjai című tantárgyat, hogy megismertessük a hallgatókkal a nanoméretű kolloidok, mátrixok, biokompatibilis implantátumok, képalkotást javító kontrasztanyagok, szabályozott hatóanyag leadás, mesterséges izmok, az életminőséget javító anyagok előállításának fizikai, kémiai, nanotechnológiai alapjait, és hasonló csodák titkait. A doktori iskolában meghirdetett tárgyra eddig egy doktorandusz hallgató jelentkezett – mondja a nemzetközi hírű kutató.

Már általános iskolás koromban elhatároztam, hogy kémikus leszek – meséli a professzor. – A történet olyan egyszerű, hogy az egyik barátom kapott ajándékba a szüleitől egy „Kis kémikus” dobozt. Káliumpermanganát kristályokat raktunk vízbe és annyira lenyűgözött az a színkavalkád, hogy egyből elhatároztam: nem cukrász, hanem kémikus leszek.

A kémiának azt a részét amit én intenzíven művelek fizikai kémiának és kolloidkémiának hívják. Ez utóbbit manapság sokan a nanotechnológia kémiai alapjának tekintik.

Egyenes út vezetett idáig. Nem voltam különösebben jó tanuló, de a kémiát nagyon tudtam. Megnyertem harmadikos középiskolás koromban a negyedikeseeknek kiírt országos kémia tanulmányi versenyt tagozatos kategóriában, így kerültem az ELTE-re. Szegedre kellett volna mennem, de én az Omega miatt a budapesti egyetemet választottam. Az ELTE-n vegyész szakon végeztem, utána bent maradtam a Kolloidkémia Tanszéken. A szokásos ranglétrán szép lassan lépdeltem felfelé a docensségig, akkor kaptam egy meglepő felkérést a Műegyetem Fizikai Kémia Tanszékének a professzorától. Különösebben nem ismerem amikor magához hívatott, csak tudtam, hogy ő a híres **Nagy Lajos György** professzor. Megszólalni sem tudtam a meglepetéstől amikor elmondta, kinézett engem utódjául. Természetesen boldogan átvettem a felkínált helyet, és ez adta szakmai életem második egyharmadát az ELTE után. Az a hatalmas megtiszteltetés ért nem mérnök létemre, hogy a Műegyetem tudományos és nemzetközi rektorhelyettese is voltam egy cikluson át, majd ezt követően gondoltam egy nagyot, és átjöttem a Semmelweis Egyetemre. Ennek a döntésnek nagyon egyszerű oka van: az a kutatási terület amivel foglalkozom, sokkal jobb háttér egy orvosgyógyászati egyetemnek, mint egy műszakinak. Az orvosok persze inkább majd az eredményét használják annak, ami a laborunkból kikerül, de fontos, hogy tudjanak róla.

Urbán Beatrice

A *Bioanyagtudomány Alapjai* tantárgyról részletesebb leírás a doktori iskola honlapján olvasható.

Dr. Zrínyi Miklós

TÁMOP-4.2.1.B-09/1/KMR-2010-0001

Nemzeti Fejlesztési Ögyműködés
www.ujszecenytar.gov.hu
06 40 430 430

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Félszavakból is megértik egymást

Kihirdették a 2011-es „Az év kórháza” szavazás nyerteseit. Az orvos-szakmai ellátás kategória győztese az Ortopédiai Klinika, az ápolás- és szak személyzet kategóriában pedig az Érbézszeti Klinika bizonyult a legjobbnak, amely másodszor nyerte el az elismerést. Összesen 6900-an adták le voksukat a HáziPatika.com hagyományos, immár hetedik alkalommal meghirdetett szavazásán, mely a betegek, páciensek véleményére és visszajelzéseire építve keresi évről évre a legnívósabb hazai egészségügyi intézményeket. A következő oldalakon a két klinikát mutatjuk be.

Dr. Acsády György

A díj a szakdolgozók munkájának elismerése – emelte ki dr. **Acsády György**, az Érbézszeti Klinika igazgatója – az pedig, hogy egymás után két évben is elnyertük, bizonyítja, hogy folyamatosan, töretlenül emberfeletti teljesítményt nyújtanak a hölgyek – mert főként hölgyekről beszélhetünk.

Nem vagyunk sokan, de stabil a csapat – foglalmazott dr. Acsády György. Hosszú évek alatt sikerült kialakítani mind az orvosi-, mind a szakdolgozói karban egy törzsgárdát, és megtalálni mindenki számára azt a területet, ahol tudása legjavát tudja nyújtani. Ismerjük egymás képességeit, gondolatait, tudjuk, melyikünk milyen feladat ellátásában a legmegfelelőbb. Sokszor elég egy intés vagy egy pillantás ahhoz, hogy felismerjük, miben kell segíteni, hova kell koncentrálni az erőnket.

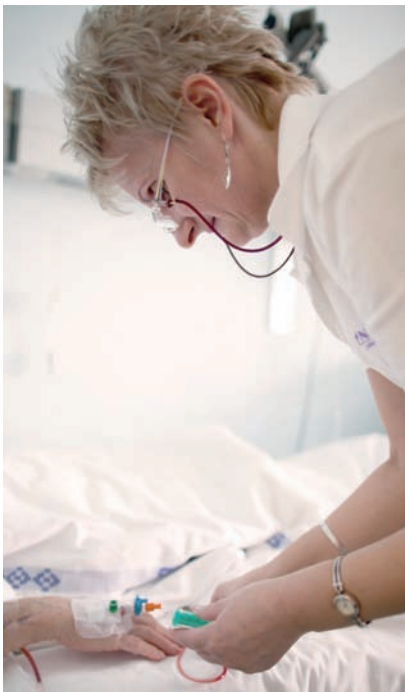
Ha valaki hosszú ideig dolgozik egy helyen, egy munkakörben vagy egy ágában az orvostudományban, annak művelését tökéletesen bírja ellentétben a vándorlókkal, akik nem biztos, hogy tisztában vannak azzal, melyek a legfontosabb, a legnagyobb odafigyelést igénylő tennivalók – magyarázza dr. Acsády György a stabilitás fontosságát. Egy-egy műtét után felléphet szövődmény, rosszullét vagy történet nem várt esemény, amikor a szakmai tudáson túl lélekjelenlétre és döntési képességre is szükség van – folytatja a klinika igazgatója. A krízishelyzetben sok múlik a probléma felismerésén és azon, mi a teendő ennek elhárításában. Ha például valaki fuldoklik, először szabaddá kell tenni a légútjait, és csak utána rohanni a telefonhoz. A krízishelyzetek felismerése és az ebben való helytállás tapasztalatot, hozzáértést kíván mindenkitől. Az idős betegekkel való törődés, foglalkozás szintén nagy kihívást jelent. A mozgatással járó nehéz fizikai munkán túl sok esetben a kontaktustartás sem könnyű egyes esetekben. Amikor pedig akut felvételesek vagyunk, előfordul, hogy egyszerre három-négy be-

bajban van. Támogatjuk az itt dolgozók szakmai előmenetelét, és amennyire a lehetőségek megengedik, munkájuk anyagi elismerését is igyekszünk elősegíteni – teszi hozzá a klinika igazgatója. A pozitív példákat mindig kiemeljük, minden egyes elismerést kihirdetünk, köztudottá teszünk.

Nem csak a munkahelyen szeretünk találkozni egymással, hanem a magánéletben is. A klinikán kialakult egy baráti légkör, családi hangulat, és ezt pedig a betegek is megérik. Az őket körülvevő ápolónők, szakdolgozók jókedvűek, mosolygósak, igyekeznek őket is pozitív szemlélettel feltölteni, együtt bizakodnak a gyógyulásban – ennek bizonyítéka Az év kórháza kitüntetés is.

Fotó: attekovacs.com

teg érzek, mindenkire egyaránt figyelni kell, ami szintén hatalmas terhelést jelent a szakdolgozóknak. 2011-ben 2209 beteget ápolunk a klinikán, ebből 1427 beteget operáltunk meg.

Büszke vagyok arra – hangsúlyozta dr. Acsády György –, hogy akik idejöttek az utóbbi időben, itt is maradtak. Az újonnan érkezők pontosan tudják, hogy hosszú a munkaidő, egész embert kíván, gyakran túlórával, a fizetés pedig nem kiemelkedő, de ha ugyanazon a frekvencián működik a lelkük, mint a régóta itt dolgozóknak, akkor gyorsan beilleszkednek, jól érzik magukat és megszeretik a közösséget. Nyugodtan elmondhatom, hogy a klinikán mindenki megbecsüli a másik munkáját. Odafigyelünk egymásra, segítünk, ha valaki

A kulcs: szakmai gondoskodás

Orvos-szakmai ellátás kategóriában a Semmelweis Egyetem Ortopédiai Klinika nyerte „Az év kórháza” címet. Dr. Szendrői Miklós meglepődött az eredményen, nem számított a díjra. Úgy látja, a betegek egységében értékelik a kórházat: a küllem, az elhelyezés, az orvosok és a nővérek munkája egyaránt számít.

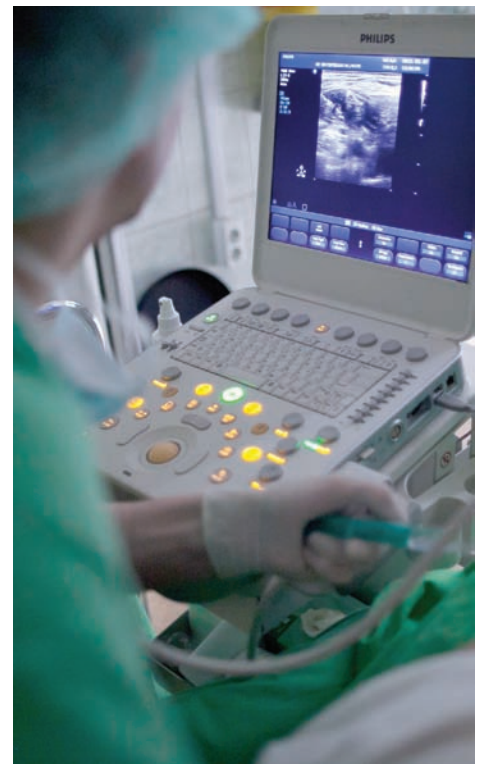
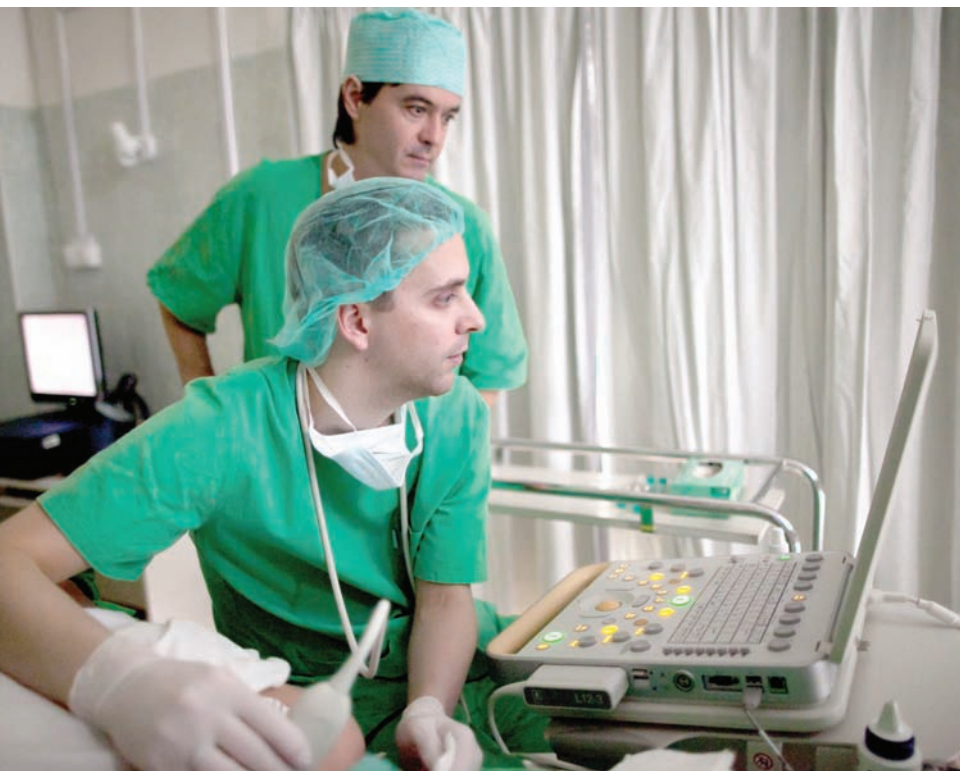
Elkopott klinikánk nyolc ágyas kórtermekkel, nem túl szép környezetben működik, és bár ellensúlyozzuk mindezt jó ápolási munkával, szakmai gondoskodással, meglepődtem, amikor megérkezett a meghívólevél – emlékezett vissza dr. Szendrői Miklós, a Semmelweis Egyetem Ortopédiai Klinika igazgatója. Nem gondoltam volna, hogy a betegek is ennyire kiemelik, külön értékelik ezt a szempontot.

Tizenhat éve vezetem a klinikát, szívügyem, hogy magas szintű ellátást végezzünk, sokat tettünk ezért az elmúlt időszakban. A gerincsebészetén kívül a teljes ortopédiai ellátást lefedjük, tehetséges fiatal kollégáink vannak, akik specializálódtak tumorra, gyermekortopédiára vagy éppen csípőre. Természetesen azt, hogy például milyen technikai szinten, milyen eljárással végzünk egy műtétet, a betegek nehezen tudják megítélni, ezért is gondolom, hogy nem magát az ellátást, hanem a szakmai gondoskodást, az orvosok és a szak személyzet együttes munkáját díjazták elsősorban a HáziPatika.com olvasói – tette hozzá dr. Szendrői Miklós.

A beteget be kell vonni a döntésbe – ezt a szemléletet közvetítem a munkatársaim felé több mint másfél évtizede. Sok daganatos betegünk van, számukra különösen fontos, hogy tudjanak az összes rájuk váró lehetőségről. Időt kell szánnunk arra, hogy elmagyarázzuk, milyen műtétet vagy kezelést ajánlunk, a beavatkozásnak melyek az esetleges szövődései, mi várható az életminőség szempontjából. Régebben ködösítették: „Igen, van egy kis szövetszaporulat, egy kisebb labdányi elváltozás a végtagban, azt megoperáljuk és minden rendbe jön.” Ez a paternális

Dr. Szendrői Miklós

orvos-beteg kapcsolat azonban a mai információ-központú világban nem tartható. A betegek érdeklődnek, utánanéznék az interneten a problémájuknak, három napon belül tudják, milyen daganatuk van és beindul a fantáziájuk. Van, aki homokba dugja a fejét, van, aki elszalad még három-négy orvoshoz. Nekünk pszichológusnak is kell lenni kicsit, hiszen a beteg súlyos ítéletet kap, az ő végtagjáról, az ő életéről van szó. Nem sértődöm meg, ha valaki továbbmegy, akár külföldi specialisták véleményét is meghallgatja. Most már, hogy nincs vasfüggöny, ugyanazokon a tanfolyamokon veszünk részt, ugyanazokban a munkacsoportokban ülünk egymás mellett, és a Semmelweis Egyetem klinikáját is egyre jobban ismerik Európa-szerre. Büszkeséggel tölt el, hogy a legtöbben visszatérnek azzal, hogy a külföldi kollégának a miénkhez hasonló a véleménye és azt javasolta, hogy végezzék el a műtétet itt, Budapesten az Ortopédiai Klinikán – emelte ki az igazgató.

Fotó: attekovacs.com

Évente harminchatezer járóbetegét látunk el és 2800-3000 műtétet végzünk. Magyarország legnagyobb ágyszámú ortopédiai ellátóhelye itt működik. Körülbelül egymillió lakos tartozik hozzánk, de a területileg illetékes betegszám többszörösét látjuk el az olyan feladatkörökben, mint a gyermekortopédia, a revíziós arthroplastika vagy a tumor. Itt gyűlt össze a tapasztalat, Magyarország mozgásszervi daganatainak, primer csonttumorainak 80 százalékát mi kezeljük.

Az elmúlt években sajnos több munkatársunk külföldön maradt, hiszen sokszorosát keresheti az itteni fizetésnek. Ezért hiányzik a klinikáról a középkorosztály, a fiatal, tehetséges szakorvosok után az ötven fölött járó idősebbek következnek. A közösségre azon-

ban büszke vagyok nem csak azért, mert évente a munkatársak kérik, hogy legyen farsang, menjünk síelni, szervezzünk disznótort, hanem azért is, mert hajlandók szabadidejüket is áldozni a klinikáért. Az elmúlt hetekben például felújítottuk a könyvtárunkat, kiállítást készítettünk régi műszerekből, bemutattuk az alapítás évéből származó, 1951-es, kézzel írt műtőkönyveket. Amikor azt mondtam a kollégáknak, hogy szeretettel várom azokat, akik péntek délután segítenek könyveket pakolni, nem reménykedtem abban, hogy sokan leszünk, de szinte mindenki eljött – idézte fel dr. Szendrői Miklós.

Szuchy Zsuzsanna

Fiatal kutatók – komoly elismerések

Három fiatal kutató, akiknek fontos a külföldi tapasztalatszerzés, de a jövőjüket hosszú távon Magyarországon képzelik el: Dr. Jakus Zoltán és dr. Szanda Gergő Prima Junior díjas kutatók jelenleg az Egyesült Államokban dolgoznak, dr. Csanády László – aki korábban tanult ott – nemrég nyerte el a Howard Hughes Medical Institute 650 ezer dolláros támogatását.

Dr. Csanády László

Bár lottón zöldkártyát nyert az egész család, öt év tanulás után – 2000-ben – mégis hazajött az Egyesült Államokból dr. **Csanády László**. A Semmelweis Egyetem Orvosi Biokémiai Intézetének docense a New York-i Rockefeller Egyetemen folytatta a PhD-tanulmányait, itt kezdte el először kutatni a szervezetben található több száz parányi ioncsatorna egyikének működését. Hazatérve folytatta, és ki is terjesztette ezt a kutatómunkát, amelyhez most – egyetlen magyarként – 650 ezer dolláros támogatást nyert a Howard Hughes Medical Institute-től (HHMI).

Ezek azok az emberek, akik véleményünk szerint országuk vezető tudósaivá válnak a következő tíz évben – így konferálta fel a díjazottakat a Howard Hughes Medical Institute elnöke, **Robert Tjian**. Az Egyesült Államok egyik legnagyobb orvosi nonprofit kutatóintézményét még az 1930-as években alapította **Howard Hughes**, legendás milliárdos, filmrendező, mérnök és pilóta. A pályázatra 18 országból lehetett jelentkezni, a 760 kutató közül végül 28 nyerte el az öt évre szóló támogatást. A nyertes pályázók között vannak kínaiak, portugálok, spanyolok, lengyelek és olaszok; r. Csanády László egyetlen magyarként szerepel a listán.

Az első rostán átjutott kutatóknak személyesen, egy 15 perces prezentációban kellett érvelniük kutatási programjuk mellett, a zsűriben több Nobel-díjas tudós is ült – adott némi betekintést a pályázatok elbírálásának folyamatába dr. Csanády László.

Az általa benyújtott nyertes projekt két ioncsatorna pontos működésének a megismerését tűzi ki célul. Az egyiknek, az úgynevezett CFTR csatornának a klorid ionok szállításában van fontos

szerepe, azaz abban, hogy keresztül tudnak-e jutni ezek egy sejtrétegen. Ezáltal több szerv hámfelszínének só-víz háztartásában fontos szerepe van, befolyásolja például a bélbe történő só kiválasztást is. A CFTR csatorna túlműködését lehet tapasztalni a kolerában szenvedő betegeknél: a koleratoxin aktiválja a CFTR-csatornákat, ez okozza a híg hasmenést, amitől kiszáradnak, majd életüket veszítik a kolerások. Emellett szintén ennek az ioncsatornának a működési zavarai okozzák az egyik leggyakoribb veleszületett, örökletes anyagcsere-betegséget, a cisztikus fibrózist.

A másik ioncsatorna, amely dr. Csanády László és kutatócsoportja vizsgálatainak középpontjában áll, a TRPM2 elnevezésű kation csatorna, amelynek létezését nemrég fedezték fel. Ennek egyebek mellett az immunsejtek aktiválásában és az inzulin-kiválasztásban is fontos szerepe van, de befolyásolja a stroke utáni idegsejt-pusztulást is. A kutatócsoport alapvetően nem a csatornák életlen szerepét tanulmányozza, hanem közvetlenül azt szeretnék megérteni, hogy miként működnek ezek a parányi – kb. 10 nanométer átmérőjű – ioncsatornák, mint kis molekuláris gépek. Dr. Csanády László azonban hangsúlyozza: ezeknek az ismereteknek hosszú távon a gyógyszertervezésben is fontos szerepük lesz, emellett pedig a

Levél egy Junior Prímától

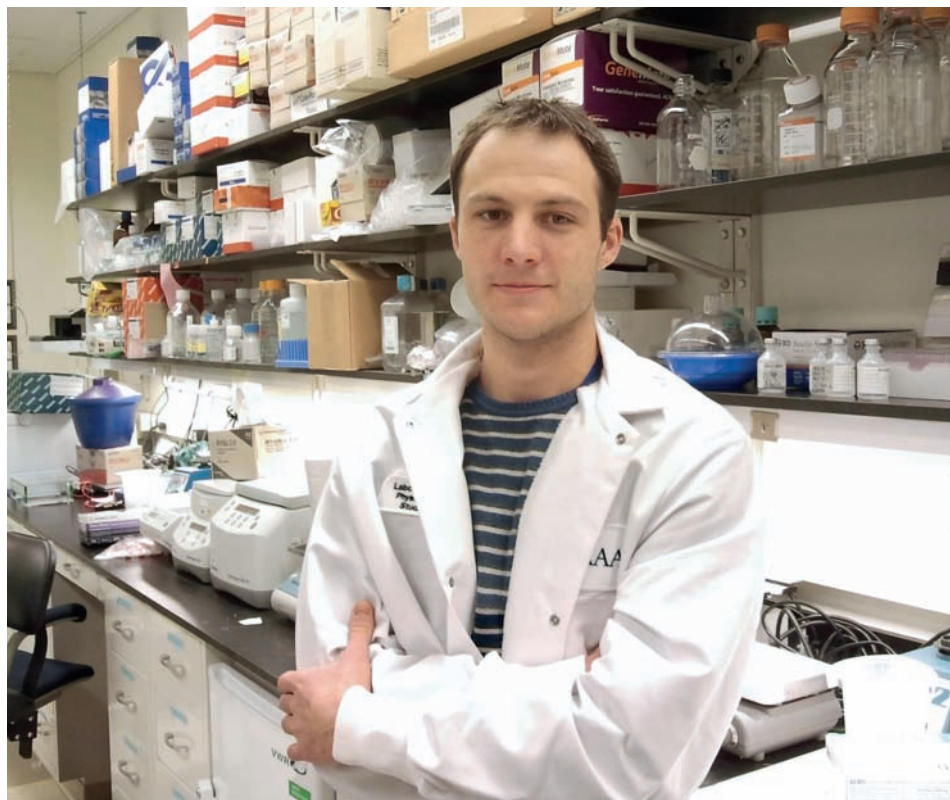
Nagy megtiszteltetés számomra, hogy megkaptam a Junior Prima Díjat magyar tudomány kategóriában dr. **Hunyady László** és dr. **Tulassay Tivadar** akadémikus urak ajánlásával. Elsősorban témavezetőmnek, dr. **Mócsai Attilának** tartozom köszönettel. Köszönetemet szeretném kifejezni továbbá dr. **Ligeti Erzsébet** akadémikus asszonynak, aki a kezdetektől fogva segít a tudományos pályán. Hálával tartozom dr. Hunyady László akadémikus úrnak is, aki a Semmelweis Egyetem Élettani Intézet igazgatójaként támogatja a munkámat.

Jelenleg Philadelphióban, az Egyesült Államokban vagyok szakmai tanulmányúton, ahol **Mark L. Kahn** professzor laboratóriumában dolgozom a University of Pennsylvania orvosi karának kardiovaszkuláris intézetében. A labor érdeklődésének középpontjában a kardiovaszkuláris rendszer fejlődésének a vizsgálata áll transzgenikus technológiák segítségével, különös tekintettel a nyirokerek fejlődésére és funkciójára.

csoport tesztel több olyan molekulát is, amelyek befolyásolják a csatornák működését.

Két, egymástól távolabb eső témát nem is választhattam volna – így érzékelteti dr. **Szanda Gergő** a régi itthoni és a jelenlegi Egyesült Államok-beli munkája közötti különbséget. A Semmelweis Egyetem Élettani Intézetének jelenleg fizetés nélküli szabadságon lévő tanársegéde január óta a Washington melletti Rockville-ben, a National Institute of Health-ban (NIH) dolgozik. – Ez egy amerikai kormány szerv, nemzetközi szinten a biomedikális kutatások egyik legnagyobb központja. Működését a kormány finanszírozza, magyar szemmel nézve kiapadhatatlan pénzügyi háttérrel rendelkezik – mondja a fiatal kutató, aki távozása előtt nem sokkal, múlt novemberben Junior Prima-díjat kapott munkája elismeréseként.

Az USA-beli állásajánlat azonban nem a kitüntetésnek köszönhetően érkezett. **Spät András** professzor révén, még 2010 végén, a Semmelweis Szimpóziumon ismerkedtem meg **Kunos Györggyel**, aki régóta kint dolgozik a NIH-ban. Az előadásom után megállapodtunk, hogyha befejezem a PhD-tanulmányokat, menjek dolgozni az általa vezetett laborba. Nem sokat gondolkodtam, amint meglett a PhD-m, elkezdtem intézni a papírokat – emlékszik vissza dr. Szanda Gergő, aki azt mondja, terve szerint két év múlva hazajön. Ugyanakkor, jegyezte meg, már-már hagyomány, hogy a tudományos fokozat megszerzése után, aki teheti, két-három évet külföldön kutat, hogy lásson más technikákat is és építse a nemzetközi szakmai kapcsolatait. Emellett úgymond romantikusabb okok is vezettek, kalandot és kihívást jelent a külföldi munka, s fontos az is, hogy világot lássak és kipróbálhassam magam – tette hozzá. Éppen ez utóbbiak miatt nem bánja, sőt stimulálónak érzi, hogy teljesen más területtel kell foglalkoznia. Az Élettani Intézetben, Spät András professzor laborjában a mitokondriális kalcium anyagcserével foglalkozott, míg most a NIH-ban az anyagcsere-betegségek molekuláris háttere, vagyis

Dr. Szanda Gergő

például a diabétesz, az elhízás, a hiperfágia (fokozott táplálékbevétel) endokrin háttere áll a fókuszban.

Dr. Szanda Gergő azt mondja, bár még csak nagyon rövid ideje tartózkodik az amerikai intézetnél, eddigi tapasztalatai szerint a fő különbség az, hogy míg itthon az ember egyszerre kutató és oktató, a NIH-nél teljes egészében a kutatómunkának szentelhetik magukat az ott dolgozók. Emellett a technikai háttér is teljes mértékben adott, így annak hiánya nem szab határt az ember ötleteinek.

Dobozi Pálma

A csoport munkájába bekapcsolódva lehetőségem nyílt arra, hogy egy számomra teljesen új tudományterülettel ismerkedjem meg. Meg kell jegyeznem azonban, hogy az eddigi kutatási területemtől, az immunológiától sem szakadtam el. A labor korábban igazolta a CCM jelpálya (cerebral cavernous malformation) komponenseinek szerepét a kardiovaszkuláris fejlődésben. A jelpálya elemeinek hiányában az egerek a korai embrionális periódusban elpusztulnak, ami eddig megakadályozta, hogy immunsejtekben feltérképezzék a jelpálya szerepét, újabban azonban a gének sejtvonal-specifikus törlése lehetőséget teremt a kérdés vizsgálatára.

A feleségemmel és az akkor 9 hónapos lányunkkal jöttem ki Philadelphiába, a fiunk már itt született. Jól érezzük magunkat, és sikerült beilleszkednünk több közösség életébe, nagyon befogadóak voltak az amerikaiak. A tágabb család hiánya jelent csak nehézséget, különösen azért, mert két pici gyermekünk van.

Hasznosnak tartom, hogy külföldön sok embert megismerünk és persze sok tapasztalatot szerzünk. Biztos vagyok abban, hogy a tanulmányutamat követően haza szeretnék térni Magyarországra. Hosszú távon az a célom, hogy önálló kutatói munkát kezdjek.

Dr. Jakus Zoltán
Philadelphiából

Téli diplomaosztó a Testnevelési és Sporttudományi Karon

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán nyilvános ünnepi tanácsülés keretében vehették át diplomájukat az alap- és mestertképzési szakok, a hagyományos egyetemi és főiskolai szakok, valamint a felsőfokú szakirányú továbbképzési szakok végzős hallgatói február 17-én.

Dr. **Langer Róbert** rektorhelyettes az ünnepégen arról beszélt: reméli, hogy a végzősök az egyetem falai között megtalálták azokat a példaképeket, akik a szakmai pályájukon segítik majd őket. Véleménye szerint a sport sok mindenre megtanítja az embert, egyebek mellett kitartásra és küzdésre. A sport engem is átsegített nehéz pillanatokon sebészként a műtőben vagy vezetőként a klinika élén – tette hozzá. Dr. **Radák Zsolt** tudományos dékánhelyettes reményét fejezte ki, hogy a végzősök a pályájuk során minél több embert rá tudnak majd venni a mindennapi mozgásra, mert ez segíthet abban, hogy kitolódjon a várható élettartam az országban. Az élsporttal foglalkozóknak azt mondta, feladatuk lesz, hogy javítsanak a mostanában kicsit viszszaesett színvonalon.

Kiemelte: a hallgatók olyan diplomát kaptak, amely mögött érték van, nemcsak az, amit saját maguk tettek mögé, hanem az is, amit az elődök és a tanáraik. Növeljék az értéket azzal, hogy jó munkát végeznek és tovább tanulnak! – mondta a végzősöknek az egyetemi tanár.

A végzősök nevében **Székely Bulcsú** olimpiai bajnok vízilabdázó mondott beszédet és köszönte meg a professzorok, tanárok és munkatársak türelmét, segítségét. Úgy fogalmazott: maga sem hitte volna, hogy ennyi élményt, tudást, kapcsolatot és barátságot kap a sportmenedzseri tanulmányai során. Mint mondta, a sport arra tanította meg, hogy csak akkor veszít az ember, ha feladja. Hiszem, hogy képesek leszünk jó irányba terelni a sport hajóját – jelentette ki, hozzátéve: reméli, lesz lehetőségük bebizonyítani, hogy nem érdemtelenül kapták a diplomájukat. (A végzősök közt volt **Kovács István**

A Semmelweis Egyetem az Educatio kiállításon

A Semmelweis Egyetem összes kara képviseltette magát a két napos Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításán, amely csaknem százötven standdal, minden eddiginél színesebb programkínálattal várta a látogatókat a Papp László Budapest Sportarénában január 20-21-én.

A kétnapos ingyenesen látogatható kiállítás kiemelkedő jelentőségű a felvételiző diákok számára, hiszen egy időben, egy helyen találkozhatnak csaknem 70 felsőoktatási intézmény képviselőivel és jelenlegi hallgatóival, akiktől megtudhatják a legfrissebb információkat a képzési rendszerről, a szakokról, érdeklődhetnek a felvételi esélyekről és lehetőségekről, a tanulmányi és szociális jutatásokról, a kollégiumi elhelyezésről és az intézmény nyújtotta szabadidős tevékenységekről.

olimpiai bajnok ökölvívó és **Horváth Gábor** kétszeres olimpiai bajnok kajakozó is.)

Dr. **Tóth Miklós** dékán ugyancsak arra biztatott minden most végzett hallgatót, hogy ne hagyja abba a tanulást, mert szerinte a tudás a mai világban menedék is. A dékán **Márai Sándor** Füveskönyvének egy részletével (*A lényegesről*) búcsúzott a végzősöktől.

T-Sz.Sz.

Fekete Andrea és Geiszt Miklós tudományos televíziós vetélkedőben

A népszerű tudományos híradó, a Delta a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) közreműködésével *Lendületben a jövő – a motor a tudomány!* címmel vetélkedősorozatot indít. Az idén 48. születésnapját ünneplő műsor az MTA Lendület programjához csatlakozva szeretné felkelteni a fiatalabb generációk érdeklődését a kutatói pálya iránt. A 14 hétig tartó vetélkedőre egyrészt háromfős középiskolai csapatok, illetve harminc év alatti egyéni versenyzők, másrészt amatőr videósok jelentkezését várják.

A műsor alkotói a Lendület program 28 nyerteséről – köztük két, a Semmelweis Egyetemen dolgozó kutatóról dr. **Fekete Andreáról** és dr. **Geiszt Miklósról** – egy-egy ötperces kisfilmet készítenek, amelyet a nézők a Delta február 4. és április 21. közötti adásaiban ismerhetnek meg. Minden portréfilm végén a kutató feladja a vetélkedő egy-egy kérdését, amelyet a műsor honlapján további feladatok egészítenek ki. A május 12-re tervezett döntőben a Lendület program kutatói mentorként személyesen is jelen lesznek.

Dr. Fekete Andrea, a SE I. Sz. Gyermekklinikájának kutatója elmondta, hogy nála is járt már a televíziós stáb, hogy leforgassák a kisfilmet. A forgatáson bemutatta a labort és a kutatását, illetve beszélt arról, hogy szerinte ez a munka miért fontos. A kutató a világszerte súlyos gondokat okozó népegészségügyi probléma, a cukorbetegség okait és gyógyításának eddig nem ismert lehetőségeit vizsgálja, így ezzel kapcsolatos – szerinte nem túl nehéz – kérdést tett fel a diákoknak.

T-Sz.Sz.

Egészségügyi szervezők vehették át januárban a diplomájukat a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézetében Dr. Dinya Elek oktatási dékánhelyettestől, az intézet igazgatójától.

Egy hónap múlva készül el a tényfeltáró bizottság jelentése

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara (SE TSK) által létrehozott bizottság március 28-ra készíti el szakmai jelentését, melynek megállapításából az egyetem levonja a megfelelő következtetéseket és megfontolja, miként cselekszik – mondta dr. **Tóth Miklós**, a SE TSK dékánja a témában tartott sajtótájékoztatóján.

Tájékoztatója szerint a bizottságnak az a feladata, hogy minden részletében feltárja **Schmitt Pál** húsz évvel ezelőtti doktori eseményének részleteit és erről tájékoztassa az egyetem vezetését. A dékán a nyugodt szakmai munka biztosítása érdekében nem árulta el tagok nevét. Azt szeretnénk, hogy a bizottság minél nyugodtabb körülmények közt végezhesse a szakmai munkáját annak érdekében, hogy az egyetem, valamint az ország lakossága számára is megnyugtató válaszok szülessenek azokra a kérdésekre, amelyek egy ilyen doktori esemény kapcsán felmerülhetnek – fogalmazott.

Tóth Miklós a testületről annyit elmondott, hogy öt főből áll, vannak külső és belső tagjai, illetve mindegyikük elsőre elfogadta a felkérést. Hozzátette: a bizottság tagjainak kiválasztása kizárólag szakmai szempontok alapján történt, figyelembe véve, hogy az ügy tanulmányozásánál milyen területekhez értő szakemberekre lehet szükség. Ezért a tényfeltáró bizottságban van nyelvi-, sport-, társadalomtudományi- és jogi szakértő. Kérdésre válaszolva beszámolt arról is, hogy a testületnek egyelőre nincs külföldi tagja, de elképzelhető, hogy a munka során ezt a lehetőséget fontolóra veszik.

Emlékeztetett arra, hogy az egyetemet semmi nem kötelezte arra,

hogy vizsgálatot rendeljen el a kisdoktori cím ügyében. A bizottság felállításával az egyetem azon szándékát fejezte ki, hogy a doktori esemény egészét részleteiben kívánja vizsgálni, annak érdekében, hogy megválaszolják az ügyben felmerült kérdéseket – hangsúlyozta a dékán.

T-Sz.Sz.

Életmentő eszközök az I. Sz. Gyermekklinika Újszülött Intenzív Osztályának

Rádiósok, mult cégek és magánemberek összefogásával kerültek új életmentő eszközök az I. Sz. Gyermekklinika Újszülött Intenzív Osztályára.

Az agy oxigénellátását folyamatosan mérni képes spektroszkópiás műszer és a Magyarországon elsőként alkalmazásra kerülő terápiás hűtőberendezés az újszülöttek oxigénhiányos agykárosodása ellen folytatott küzdelem fegyvertárát gyarapítják majd – mondta dr. **Szabó Miklós**, a Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekklinika Újszülött Intenzív Osztályának vezetője az osztályra kerülő két új műszerről.

Sebestyén Balázs, **Rákóczi Ferenc** és **Vadon János**, a Class FM ébresztő show-jának műsorvezetői még novemberben indítottak el hirtelen öltetől vezérelve egy gyűjtést, amelynek lényege az volt, hogy a rádióhallgatók biztosításainak átkötéséből származó összeg felét egy alkusz cég a Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekklinika Újszülött Intenzív Osztályának javára ajánlja fel. Ehhez adódtak hozzá további nagyobb cégek felajánlásai. A közös akcióban végül 12 millió forint gyűlt össze. A Tündérfátyol Alapítvány a befolyt összegből már vásárolt egy 8 millió Ft értékű spektroszkópiás műszert. A berendezés egyedi, képes kívülről, egy szenzor segítségével *bevilágítani* az agy-

ba és mérni a bevilágított területen az agy oxigénfogyasztását, ellátottságát. A fennmaradó összegből egy négyesmillió forintos különleges hűtőberendezést szeretne vásárolni az alapítvány, amely segíti az oxigénhiányos csecsemők kezelését.

Idén dr. **Klebovich Imréné** ítélete oda az Issekutz díjat a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság. Az ez alkalomból rendezett tudományos ülésen *37 év a farmakokinetika és a metabolizmus kutatás szolgálatában* címmel tartott emlékelőadást a Semmelweis Egyetem Gyógyszerészeti Intézetének professzora.

Magyar Kultúra Napja: négyen kaptak kitüntetést az egyetemről

A Semmelweis Egyetem több oktatója is kitüntetést kapott a Magyar Kultúra Napja alkalmából. Dr. **Tomcsányi Teodóra**, a SE Egészségügyi Közszolgálati Kar (SE EKK) Mentálhigiéné Intézetének tanára Szent-Györgyi Albert-díjat vehetett át, amely a felsőoktatás területén, az iskolateremtő, nemzetközi elismertségű munkát végző magánszemélyek adományozható.

Dr. **Divinyi Tamás**, a Fogorvosi Kar Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinika tanára, valamint dr. **Dinyáné Szabó Mariann**, az EKK dékáni hivatalának tudományos munkatársa Apáczai Csere János-díjban részesült. Ez utóbbi az alap-, a közép- és felsőfokú oktatási területen végzett magas színvonalú munkáért, valamint a pedagógiai tevékenységet segítő kiemelkedő tudományos tevékenységért adható.

A magyar neveléstudomány eredményeinek felhasználása területén kiemelkedő tevékenységet folytató pedagógusok és neveléstudományi kutatók munkáját elismerő Kiss Árpád-díjat az egyetem dolgozói közül dr. **Hamar Pál**, a Testnevelési és Sporttudományi Kar tanulmányi dékánhelyettese vehette át.

A Szépművészeti Múzeumban megtartott ünnepségen a nemzeti erőforrás miniszter nevében a tárca parlament, közigazgatási és közoktatási államtitkára adta át az elismeréseket.

A Semmelweis Egyetemen ismertették az EU új, 80 milliárd euró összegű kutatás-fejlesztési terveit

Az Európai Bizottság jelenlegi javaslata szerint mintegy 80 milliárd euró fordítana az EU kutatás-fejlesztésre, illetve innovációs tevékenységekre 2014–2020 között. A Horizon 2020 elnevezésű keretprogramban szereplő elképzeléseket most ismertették széles szakmai közönség előtt először Magyarországon, a Semmelweis Egyetemen rendezett konferencia keretében.

Dr. **Tulassay Tivadar** rektor megnyitó beszédében egyebek mellett azt hangsúlyozta: a Semmelweis Egyetem számára nagy tisztség, hogy ezt a jelentős konferenciát az egyetem falai között

rendezhették meg. Mint megjegyezte, az itt folyó kutatási és innovációs tevékenység ismertsége és elismertsége nemzetközi szinten is jelentős, a hazai tudományos rangsorban mindig dobogós helyet ér el az egyetem a különböző összehasonlító elemzésekben.

A keretprogram részleteit dr. **Siegler András**, az Európai Bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatóságának igazgatója ismertette. A Horizon 2020 egyik újdonsága, hogy integrált programon keresztül támogatja az európai kutatás-fejlesztési, illetve innovációs tevékenységeket; egyesíti a korábbi kutatási, valamint versenyképességi és innovációs keretprogramokat, továbbá az Európai Innovációs és Technológiai Intézet keretében nyújtott támogatásokat. Az elképzelések szerint ezzel párhuzamosan a pályázati eljárásrend is egyszerűsödni fog.

Cséfalvy Zoltán államtitkár a konferencián a többi közt arról beszélt, hogy a következő két évben fel kell készíteni a hazai egyetemi, kutatói és a vállalkozói szférát arra, hogy minél több forrást tudjanak megszerezni a Horizon 2020 keretében.

A Semmelweis Egyetem, mint kutató-elitegyetem eddigi pályázati eredményeiről dr. **Szél Ágoston** rektorhelyettes tartott előadást. Kitért arra is: manapság a pályázati keretekben való gondolkodás újfajta szemléletet követel a kutatóktól. **DP**

A konferenciáról további részletek olvashatók az egyetem honlapján: <http://semmelweis-egyetem.hu/hirek/2012/02/10/a-semmelweis-egyetemen-ismertettek-az-eu-uj-80-milliardos-kutatas-fejlesztési-terveit/>

Anatómia a XXI. században – emberi test 3D-ben

A hagyományos kétdimenziós, rajzolt anatómiai atlaszok helyett, televíziókészüléken, 3D szemüveg segítségével térben tanulmányozható az emberi test. Ez a lényege annak az egyedülálló magyar fejlesztésnek, amely elsőként a Semmelweis Egyetem tananyagába épülhet be. Egy most elnyert európai uniós (TÁMOP -4.1.2.A/1-11/1-2011-0074) pályázat segítségével két éven belül elkészül a szabadalommal védett technológián alapuló interaktív e-learning tananyag.

A Semmelweis Szalonban tartott projektnyitó rendezvényen dr. **Szél Ágoston** rektorhelyettes azt hangsúlyozta: anatómusként nagy élmény volt látni, hogy miként közelít a szoftver a morfológiához. Az elmúlt években, évtizedekben a morfológiai tudományok megbecsülése kissé lefelé ívelt, ez a tendencia azonban mostanában megfordulni látszik – jegyezte meg a rektorhelyettes, hozzátéve, hogy ezt a jó irányt erősíti közerthető és eladható módon ez a pályázat.

A 4D Anatomy programját kifejlesztő dr. **Balogh Attila** idegsebész a rendezvényen kiemelte: az interaktív rendszerek mindig jobban be tudják vonni a felhasználót, a tanulás is érdekesebb ezek segítségével. Az új technológia azért 4D, mert térben és időben is működik. A projektnyitón bárki leülhetett a televízió képernyője elé, s ha feltette a 3D szemüveget, nyomon követhette amint – akár csak egy boncolás során – feltárul az emberi fej anatómiája.

A 4D Anatomy egyfajta szimulátor, amely segítségével az orvos, illetve a hallgató virtuálisan kézbe veheti a preparátumot, elforgathatja, többféle szögből tanulmányozhatja – magyarázta dr. Balogh Attila. Mint hangsúlyozta: igazi újdonság, hogy ez a szimulátor fénykép-alapú, jelenleg ugyanis az elérhető eszközök animáción, illetve megrajzolt képanyagon alapulnak.

A projekt szakmai vezetője dr. **Glasz Tibor**, a II. Sz. Patológiai Intézet docense azt emelte ki, hogy a program részeként húsz patológiai esetet dolgoznak fel, támaszkodva az intézetben évek alatt elkészített unikális patológiai preparátumokra. A technológia egyéb felhasználási lehetőségeit mutatja egy tavalyi felkérés: a dr. **Patonay Lajos** anatómus által vezetett kutatócsoport részeként a 4D Anatomy technológiával beszkenelték Szent László koponyáját. Így most már bármikor számítógépes felületen is tanulmányozható ez a ritka lelet. **DP**

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Jelen és jövő

Csak néhány meghatározó gondolatot kíván alulírott kiemelni abból a nagy ívű, széles perspektívájú, ötven perces, oldottabb hangulatú, a szokatlan nagyszámú, lelkes hallgatósághoz őszintén, bensőséges hangon szóló előadásból, mely a Baráti Kör január végi összejelésén hangzott el.

Egyetemünk közel kilencévi, egyszemélyi felelős vezetője, rektora, dr. **Tulassay Tivadar** beszélt egyetemünk jelenéről és jövőjéről.

Milyen ma az egyetem? – veti fel az előadó bevezetőjében, a mindannyiunkban állandóan megfogalmazódó kérdést.

„Bologna óta a feladat változatlan: az ethosz, a tudás közvetítése, átadása az új generációnak.”

A sikert, az egyetem igazi fejlődését a nagy, *hangsúlyos*, karizmatikus vezető személyiségek biztosítják. Ez fontosabb, mint a ma divatos virtuális listákon való pozíció-helyzetünk, melyet döntően a gazdasági háttér határoz meg.

Az egyetem sokirányú feladatai közül elsőként az oktatás terén kiemelendő az a széleskörű idegen nyelvű képzés, mely először egyetemünkön kezdődött el húsz egnéhány évvel ezelőtt és ma már komoly nemzetközi hírnévre tett szert. Ez az oktatási forma öt karon folyik, és úgy tűnik, hogy az idegen, olykor nagyon távoli kultúrák megtermékenyítően hatnak és mintegy kulturális olvasztótégelyben találkoznak a hazaival.

Ehhez a hatalmas diák tömeghez kevés az oktató, a meglévők pedig túlterheltek.

Pintér Alexandra

Az oktatás minőségét nagyban javítaná a gyakorlatokról, előadásokról alkotott hallgatói vélemények figyelembevétele /feedback/.

A kutatómunkát illetően ugyan meghatározóak a mérőszámok: impakt faktor, citációs index. Egyetemünk e téren hazánkban a vezető egyetemek közé tartozik /évi 1300 impakt faktor/, de összehasonlítva pl. a Freiburg-i egyetemmel, ott az impakt faktor 2600, igaz, hogy támogatottságuk is a miénknek több mint kétszerese. Nem utolsó sorban náluk egy impakt faktor 500 euró támogatást jelent.

Egyetemünkön a kis, 8- 10 fős tudományos műhelyek dominálnak, melyek munkája anyagi alulfinanszírozásuknál fogva sem gazdaságos, továbbá túlságosan az *én* érdekérvényesítés áll előtérben. A jövő a nagyobb kutatóközösségeké, melyekben a *mi* érdekérvényesítés kell, hogy felülkerekedjen.

Dr. Tulassay Tivadar

A gyógyító munkát illetően az egyetem magas szinten kívánja kialakítani a klinikai onkológiai, traumatológiai, kardiológiai betegellátást, szervezi a klinikai genetika programját és jelentős szerepet vállal a területi centrumok beteg ellátásában.

Az egyetem fenti hármas feladatán túl fontos a társadalmi szerepvállalás, melynek keretében hangsúlyos személyiségekkel segíti a magyar egészségügy, a magyar társadalom és tudományos élet szervezeteinek, a Magyar Tudományos Akadémiának munkáját.

Az utolsó kilenc év történetéből nem hiányozhat annak a hatalmas fejlődésnek említése, melyet fémjelez újként a Szentkirály utcai Fogorvostudományi központ, a Tűzoltó utcai Elméleti Orvostudományi Központ és az Üllői út 26 Központi Egyetemi Épület megújulása és utóbbi keretében a kultúra, a művészet, tudomány bensőséges kapcsolatát ápolni hivatott Semmelweis Szalon.

A jövőt illetően a rektor reményét fejezte ki, hogy egyetemünk, a jelen gazdasági nehézségek ellenére, képes eddigi rangját, mind bel-, mind külföldön megtartani és további töretlen fejlődést biztosítani.

A jövőhöz kapcsolódik az est második előadása.

A fiatal dr. **Pintér Alexandra** PhD. hallgató, a Baráti Kör 2011. évi Doktorandusz Kiválósági díjasa munkája bizonyosága, hogy az új generáció a rektor által megjelölt úton halad előre eredményesen.

Pintér doktornő munkáját elmélyült elméleti kutatás (élettan), és klinikai megfigyelések szoros egysége (kardiológia) jellemzi.

Az egyik leggyakoribb szív fejlődési rendellenesség (Fallot tetralógia) kapcsán a baroreflex változásait, csökkenését regisztrálja. Mind állat kísérletei, mind humán anyagon tett megfigyelései alapján okként a carotis érfal rugalmasságának csökkenését állapítja meg. A kapott eredmények hipotézisét igazolni látszanak

Dr. Donáth Tibor

„Wir wollen möglichst alle“

Diese Kernaussage von Dr. Ulrich Wandschneider prägte den ungewöhnlichen Start in das Frühjahrssemester am 7. Februar im Hörsaal an der Semmelweis Universität, Asklepios Campus Hamburg: Dr. Ulrich Wandschneider, seit September CEO der deutschlandweiten Asklepios-Gruppe, sprach zu den Studierenden, die gerade ihr 10. Semester begonnen hatten, über seinen Blick auf die Asklepios Medical School und eine mögliche Zukunft im Unternehmen.

Vorausgegangen waren dem Termin zahlreiche interne Anfragen der Studierenden nach Assistentenstellen. Dazu kamen erste externe Anfrage anderer privater Kliniken beim Geschäftsführer der Asklepios Medical School, Dr. **Jörg Weidenhammer**, wann denn mit dem ersten Schwung gut ausgebildeter Studenten gerechnet werden könne. Die Geschäftsleitung reagierte prompt und lud Dr. Ulrich Wandschneider ein, den Studierenden des zehnten Semesters die Sichtweise der Konzernführung direkt darzustellen.

Dr. Wandschneider animierte die Anwesenden, bei ihrer Zukunftsplanung zunächst an einen Weg innerhalb des Asklepios-Konzerns zu denken. „Natürlich sind wir daran interessiert, möglichst viele, am liebsten sogar alle Absolventen der Asklepios Medical School in unsere Kliniken zu übernehmen“, so Wandschneider. Dort könne der Weg vom Assistenzarzt bis zum Ober- oder sogar Chefarzt führen. „Und auch der Konzern profitiert: Durch die Übernahme in die Asklepios-Kliniken wächst und intensiviert sich die Corporate

Culture unseres Unternehmens. Zudem versprechen wir uns ein zeitnahes und direktes Feedback zu Ausbildung und Lehre.“ Wichtig sei vor allem, bald eine starke Alumni-Gruppe zu gründen. Bereits der erste Absolventenjahrgang im Sommer 2012 soll in einer Internet-Plattform untereinander und mit den jüngeren Semestern vernetzt werden.

Steigbügel halten für die medizinische Zukunft der Studierenden

Schon als CEO der mittlerweile von Asklepios übernommenen MediClin habe er die Idee der Asklepios Medical School von Beginn an mit Wohlwollen und Neugier begleitet, berichtet Wandschneider. Das System „Asklepios Campus Hamburg“ habe den Beweis erbracht, dass es funktioniert. Es habe sich an die Spitze der Bewegung der medizinischen Ausbildung in Deutschland gestellt – und sei auf dem besten Weg, Fakultät werden zu können. Dabei hätten die jetzigen Studenten den Mut gehabt, ein Risiko einzugehen, Geld in die Hand zu nehmen, großen Einsatz zu bringen. „Dies muß jetzt belohnt werden,“ betont Wandschneider, „und wir können den Studierenden für ihren Start in die medizinische Laufbahn dabei den Steigbügel halten.“

Die mehrfache Nachfrage der anwesenden Studenten, wer denn nun besonders gute Voraussetzung für eine Übernahme habe, wurde klar beantwortet: Eine gute Note spiele natürlich ebenso eine Rolle wie auch die „Nähe zum Patienten“. Vor allem aber sei eine Empfehlung z.B. durch den Betreuer der Diplomarbeit oder einem Arzt aus dem PJ-Programm hilfreich. „Aber trotz erfüllter Voraussetzungen, eine geeignete Stelle zu finden, ist kein Selbstgänger“, warnt Wandschneider. Eine passende Stelle zu finden, ist nicht einfach. Gerade hier kommt aber der Vorteil des kleinen und persönlichen Asklepios Campus Hamburg ins Spiel: Die Geschäftsführung bietet allen Suchenden eine Betreuung an, die ihresgleichen sucht: In einem persönlichen Gespräch sollen persönliche Neigungen und Wünsche mit den Möglichkeiten und offenen Stellen an einem der mehr als 100 Asklepios-Standorten zusammengebracht werden. „Dass wir die Asklepios-Eigengewächse natürlich bei Bewerbungen berücksichtigen, ist klar: Die kennen und mögen wir, da entsteht us dem Nukleus ACH ein Netzwerk junger Ärzte, die den Asklepios-Geist verstehen und bereichern.“, so Wandschneider.

Dr. Ulrich Wandschneider ist seit dem 1. November 2011 neuer Vorsitzender der Asklepios-Konzerngeschäftsführung. Er promovierte 1992 nach dem Studium der Betriebswirtschaftslehre an den Universitäten in Hamburg und Zürich. Von 1987 bis 2004 war er als Unternehmensberater tätig. Seit 2004 ist er Vorstandsvorsitzender der MediClin AG. Im Juni 2006 wurde er 1. Vizepräsident des Bundesverbands der Deutschen Privatkliniken.

Légszennyezetttség: Európa-szerte Magyarországon a legrosszabb

A hazai levegő szennyezetttsége is hozzájárulhat ahhoz, hogy Magyarországon másfél-kétszer többen halnak meg kardiopulmonális megbetegedésekben és tüdőrákban, mint az egyébként hasonló történelmi-gazdasági adottságokkal bíró Szlovákiában vagy Csehországban – hívta fel a figyelmet dr. Losonczy György, a Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinika igazgatója.

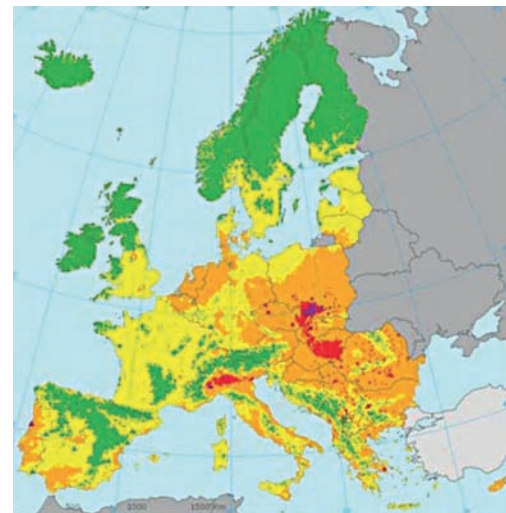
Az Egészségügyi Világszervezet és az Európa Tanács javaslatára folyamatosan mérik, illetve becsülik Európa légszennyezetttségét, ezen belül a 10 és a 2,5 mikronnál kisebb szemcseméretű szállópor-koncentrációt. A 2,5 mikronnál kisebb szemcseméretű, különösen káros hatású szennyezetttség kimagasló Közép- és Kelet-Európában, ezen belül főként Magyarországon közép- és keleti területein. Ez egyértelmű összefüggést mutat a kardiopulmonális megbetegedések (szívinfarktus, hörghurut, asztma) és a tüdőrák gyakoriságával.

Dr. Losonczy György, a Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinika igazgatója elmondta: a levegő részecskeszennyezetttségéhez sokféle anyag járul hozzá: ezek lehetnek szilárdak vagy folyékonyak, füst, gőz, korom, egyéb égéstermékek, vagy akár a szél által felkevert por, tengeri só, pollenek, spórák. A részecske szennyezetttséget fokozzák a fa vagy széna elégetése nyomán képződő füstök, a motorok kipufogógáza, de olyan másodlagos égéstermékek is, mint a szulfátok és nitrátok, amelyek porlasztott anyagok kondenzátumai vagy a légkörben oxidálódott gázok melléktermékei.

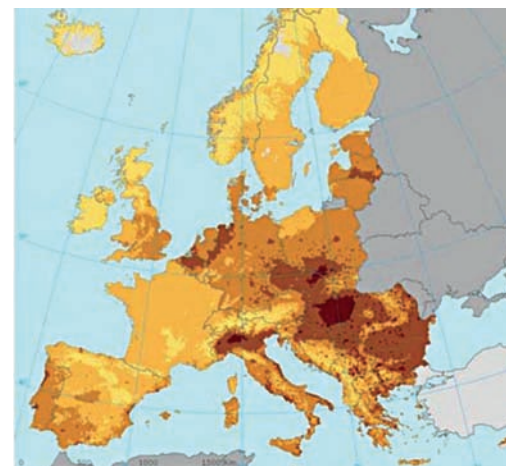
A levegőben lebegő szennyezett részecskéket aerodinamikai átmérőjük alapján osztályozzák, ez határozza meg, hogy a részecske milyen mélyen hatol be az emberi szervezetbe. A 10 mikronnál nagyobb részecskék nem kerülnek a felső légutaknál mélyebbre, az ennél kisebbek bejutnak a hörgőrendszerbe. Ma a legveszedelmesebbnek azonban a 2,5 mikronnál kisebb részecskéket (PM 2,5) tartják, mert igazolódott, hogy ez a méretű szennyezetttség lejut a lég-hólyagocskába is, sőt bekerül a véráramba, ahol vérrögképző hatású. Ezek ezért nemcsak pulmonális, hanem – még inkább – szív- és érrendszeri kockázatot jelentenek.

A 90-es években több mint száz különböző vizsgálat erősítette meg, hogy a légszennyezetttség kapcsolatban van számos betegség, sőt a korai halálozás arányával. Ezután indultak el a több ezer, majd több százezer lakost bevonó tíz-tizenöt éves vizsgálatok, amelyek megerősítették, hogy a lakosság átlagos várható élettartama és a légkör tartós szennyezetttsége között szoros kapcsolat áll fenn. Sőt, a PM2,5-szennyezetttség sikeres, tartós csökkentése után, a következő 5–10 évben igazolták a halálozási kockázat csökkenését is.

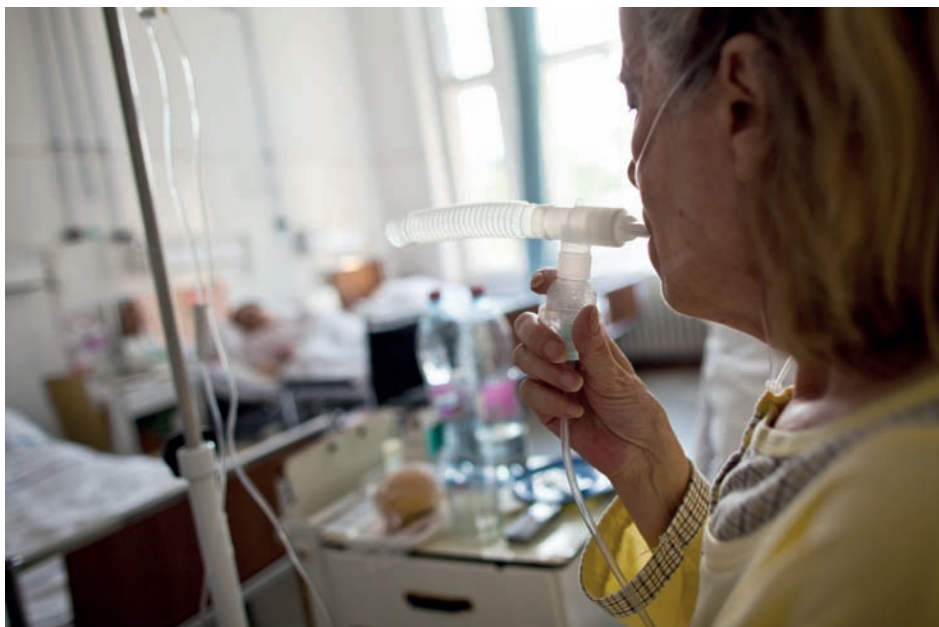
Európában főként a 10 mikronnál kisebb részecskék mérése terjedt el széles körben, PM2,5-mérést egyelőre kevesebb helyen végeznek, de a PM10- szennyezetttség eloszlásából erre is következtetni lehet.

Az ábra Európa regionális, éves átlagos PM2,5-légszennyezetttségét mutatja 2005-ben 233 mérőállomás adatai alapján. Feltűnő, hogy Európában Magyarország középső és délkeleti területei, Szlovákia nyugati részei, Lengyelország déli csücske, valamint az észak-itáliai iparvidék (a Pó folyó mentén) a legszennyezettebb. 2005-ben Európa lakosságának 7-8 százaléka 25 mg/m³ feletti PM2,5 szennyezetttségű levegőjű területen élt. Az érintett népesség jelentős hányada magyarországi lakos.

Az ábra Európa PM2,5-szennyezetttségének tulajdonítható koraihalálozás-térképét mutatja be. E szerint 2005-ben Európában több mint 350 ezren haltak meg a fokozott levegőszennyezetttségnek tulajdoníthatóan: kardiopulmonális betegségben 297 ezren, tüdőrákban 54 500-an. A számok világosan érzékeltetik, hogy a PM2,5-szennyezetttséggel kapcsolatos kardiopulmonális betegség és tüdőrák kockázat tekintetében Magyarország rendkívül kedvezőtlen helyzetben van, ez pedig a légszennyezetttséggel is összefügg.

Fotó: attekovacs.com

Ott van a felület, a fejemben pedig a gondolat

– Aknay János alkotásai a Semmelweis Szalonban

Az új évben **Aknay János** Kossuth-díjas képzőművész kiállításával indult a Semmelweis Szalon programsorozata. A szentendrei Vajda Lajos Stúdió alapító tagjának művészete szervesen illeszkedik a modern magyar művészet nagyjainak, **Vajda Lajos, Korniss Dezső, Bálint Endre, Barcsay Jenő, Deim Pál** nevével fémjelzett *szentendrei iskola* konstruktív, illetve konstruktív-szurrealista vonulatához. Visszatérő motívumai – ház, angyal, bábú, kereszt, ablak – egyrészt a szentendrei architektúra elemeiből, másrészt a város haladó művészeti hagyományából táplálkoznak. Aknay a szentendrei konstruktív irány hű követője, annak sajátos, egyéni hangú folytatója.

Aknay János egészen különös szerepet játszik Szentendre művészetében, abban a kohóban, amelyben edződött, érett művészé vált. Pályatársa, választott mentora, Deim Pál írta róla: „Ő az egyetlen, aki modernsége mellett leginkább kötődött s kötődik a klasszikus szentendrei művészethez, elsősorban Barcsay Jenőhöz, Vajda Lajoshoz. Aknay művészetében tartózkodik a szélsőséges megfogalmazásoktól. [...] Határozott lírai arculatot képvisel.”

Aknay többnyire vázlatok nélkül dolgozik. Rögtön a felületre veti gondolatait, elképzeléseit, nagyon ritkán tér vissza egy alkotáshoz, módosít rajta. Konstruktív vonalvezetésébe tökéletesen beillenek a székely rovásírás jelei, melyeket munkáiban figurákká alakít át.

A rendezvényen **Binder Károly** Erkel-díjas zongoraművész, zeneszerző zongorajátékát élvezhették a jelenlevők. A kiállítás megnyitójára Binder Károly külön jazz-improvizációkkal készült, melyek tökéletesen igazodnak a kiállítás két fő témájához: az emlékekhez és az angyalokhoz, pontosabban festőangyalokhoz.

Binder Károly nem csak a jazzben, hanem a kortárs zenében és a népzeneben is jártos, sőt mintegy félszáz színházi, televíziós és filmzene is fűződik a nevéhez. Ötévesen kezdte klasszikus zenei tanulmányait, majd 1979-ben szerzett diplomát a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Jazz Tanszékén, amelynek jelenleg vezetője. Zeneszerzőként 1978 óta dolgozik: Kontinentspiel című művével első helyezett lett a Kaliszi Nemzetközi Jazz-zongoraversenyen (1981), öt évvel később pedig szintén ezzel a darabjával nyerte el a Magyar Rádió Nagydíját.

Aknay Jánossal **P. Szabó Ernő** művészettörténész, az Új Művészet folyóirat szerkesztője beszélgetett.

K. I.

KÖNNYŰ FÉRFI MUNKA

HUMANCELL
EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK
SPERMABANK

Egészségügyi intézményünk várja 18-35 év közötti férfiak jelentkezését sperma donor programunkba!

Milyen előnyökkel jár a programban való részvétel?

- a jelöltek teljeskörű és ingyenes kivizsgálásban részesülnek a nemzőképességük vonatkozásában
- aki nem felel meg a programban való részvétel feltételeinek, felvilágosítást kap egészségi állapotáról és a lehetséges kezelési lehetőségekről
- aki megfelel, az a továbbiakban költségtérítésben részesül
- a programban résztvevők segítséget nyújthatnak, olyan gyermeket vállalni akaró pároknak, akiknek nincs esélyük saját gyermekre

További információért látogass el a www.humancell.hu weboldalra, hívd a **06 (1) 323 2410**-es telefonszámot vagy írd a spermabank@humancell.hu e-mail címre. **Várjuk jelentkezésedet!**

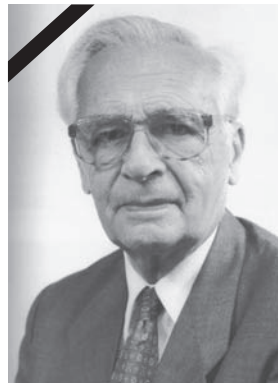
Dr. Szendei György (1953-2011)

Az I. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika gyászol. December 1-jén elhunyt dr. Szendei György egyetemi adjunktus, a klinika endokrinológiai ambulanciájának vezetője. Távozásával fájdalmas veszteség érte klinikánkat.

Dr. Szendei György az orvosi hivatás szeretetét már gyermekkorban édesapjától, egyetemünk ismert belgyógyász docensétől szívta magába. Orvosi diplomáját 1978-ban szerezte. Tanulmányainak befejezését követően az I. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikára került, így összesen csaknem 40 évet töltött az egyetemen. A szülészeti és nőgyógyászati szakvizsga megszerzése után a nőgyógyászati endokrinológia, a meddőség és az endometriózis diagnosztikájának és kezelésének összetett rejtelmét foglalkoztatták. Ph. D. tudományos értekezése is e témakörökből született. Az elmúlt 33 év során betegek ezrei keresték fel panaszaikkal és Ő segített. Hatékonyan kezelte az endometriózisban szenvedők fájdalmát, sikeresen gyógyította a meddő nőket és számtalan

Imre György (1927-2011)

Hírneves szemész dinasztia harmadik generációs prominens személyisége távozott az élők sorából. A nagyapa id. Imre József a kolozsvári, majd szegedi szemészeti klinika tanszékvezető professzoraként, fia ifj. Imre József a pécsi, majd budapesti szemészeti klinika igazgatójaként, az unokaöcs Imre György a Mária utcai szemklinika professzoraként tevékenykedett.

Mint munkatársa, és tanszéki utódja tanúja lehettem klinikai karrierje kiteljesedésének.

Egyéniségét logikus gondolkodása, gyors probléma felismerő és megoldó készsége motiválta. Kiváló előadó volt, magas fokú didaktikai képességének volt köszönhető, hogy az általa tartott előadások, akár tudományos, akár medikus-előadás, mindig élvezetesek, logikusan felépítettek, tömörek voltak. Kiváló klinikus, de szellemét az ismeretlen dolgok tisztázása, kutatása mindig jobban foglalkoztatták. Még viszonylag fiatal kutató, amikor **Duke-Elder** hírneves angol professzor tiszteletére szerkesztett könyvbe felkérték kutatásai összefoglalására. A szemben keletkező érújdonképződés mechanizmusának tanulmányozása kapcsán közzétett kutatásainak köszönhető, hogy a témával foglalkozó kutatók nemzetközi szervezete alapító tagja lett, és az iránta megnyilvánuló tiszteletnek és elismertségnek köszönhető, hogy e társaság egyik vándorgyűlését 1994-ben Budapesten tartotta.

egészséges magzatot segített a világra. A betegek körében népszerű volt. Kiváló szakmai tudása mellett hatalmas munkabírása, lelkiismeretessége, nagyvonalúsága és közvetlensége miatt szerették.

Nemcsak a betegeknek segített, készséggel adott tanácsot munkatársainak, öntetlenül tanította, oktatta a fiatal kollégákat. A szülészeken, nőgyógyászokon kívül számos endokrinológus sajtátotta el a nőgyógyászati endokrinológia alapjait mellette.

A graduális oktatásban a nőgyógyászati endokrinológia témakörben valamennyi tantermi előadást Ő tartotta az elmúlt két évtizedben. A három nyelven előadó oktatók közé tartozott. Az orvostanhallgatók kedvelték világos, egyszerű előadó stílusát, gyorsan felismerték naprakész szakmai felkészültségét, ezért szívesen írtak vezetése mellett diplomamunkát, rektori pályázatot.

A hazai nőgyógyászati endokrinológia meghatározó személyisége volt. Szakmai elismertségét igazolja, hogy több tudományos társaságban töltött be vezető szerepet. A Magyar Szülészeti és Nőgyógyászati Endokrinológiai Társaság főtítkári feladatkörét látta el és beválasztották az Európai Endometriózis Liga vezetőségi tagjai közé is.

Külföldi tanulmányútjai során korán felismerte a nőgyógyászati endoszkópos műtétek jelentőségét. Lelkesen harcolt a nőgyógyászati laparoszkópia minél szélesebb körben történő alkalmazásáért. Nem volt könnyű feladata. Küzdelme nem volt hiábavaló, napjainkban az általa lefektetett alapokon építkezünk és ezért hála-lások vagyunk Neki.

Hivatásstudata, a betegek iránti elkötelezettsége példaértékű a fiatal orvosok számára. Fáradhatatlanul dolgozott, gyógyította a betegeket, ezért munkatársai tisztelték, szerették, becsülték. Emléket örökre megőrizzük.

Dr. Rigó János
igazgató

SE I. Sz. Szülészeti Klinika

De jelentőset alkotott más témákban is: a zártzugú glaukoma pathomechanizmusa, a Coats-betegség természete jelentős kutatásai közé tartoztak. Önmagáért beszél, hogy hazai és külföldi lapokban megjelent tudományos közlemények száma meghaladja a 100-at. Számos hazai és nemzetközi társaság tagja. 1961 óta a Magyar Szemorvostársaság vezetőségi tagja, 1963/64-ben megbízott, majd 1969–72 között főtítkára volt. Hivatalos elismerésben alig volt része, az Egyetem Kiváló Munkáért kitüntetését vehette át 1983-ban, az Országos Szemészeti Intézet Hirschler Emlékéremmel honorálta munkásságát 1994-ben.

Munkatársai jól emlékeznek kiváló rajzkészségére és karikatúráira. Ez is éles megfigyelő-, és lényeg-látó készsége jó példája. Kár, hogy később a szaporodó gondok ezt a készségét háttérbe szorították. De hobbija azért maradt, s korral talán ki is teljesedett. Madarak iránti érdeklődése szakértővé tette, s ebben a műfajban nem amatőrként tartották számon az ornitológusok. E hobbija szorosan kapcsolódik másik kedvteléséhez, a Duna szeretetéhez. Mint evezős sportember szinte évente végig evezte a Duna magyar szakaszait. Az értő gondnal ápolta, sok ízléssel megkomponált farkasréti kertjét a kert-kedvelők is számon tartották.

Nagy elődök által kitaposott úton haladva méltó lett és maradt egy európai mércével is mérhető iskola – az Imre iskola – hagyományainak ébrentartására, továbbadására, öregbítésére. Ha csak ennyit tett, és nem többet, ez üzenet utódai, tanítványai számára. Tevékenysége egész korszakot ölelt fel, jelentős nyomokat hagyta maga után.

1997-ben, aktív pályája után, felszabadult energiáit a klinika igyekezett lekötöni, főként az oktatás területén, ami mindig tevékenységének kedves területe volt. Fokozódó betegsége egy idő után nem tette lehetővé, hogy munkahelyére bejárjon, így kényszerűségből meglazult, majd megszakadt személyes kapcsolata a régi kollégákkal, barátokkal.

A Mária utcai Szemklinika munkatársai, tanítványai olyan személyt búcsúztatnak, akinek szelleme, munkássága, emléke ben-nük tovább él.

Dr. Salacz György
egyetemi tanár

Hajdu Ferenc emlékére

Búcsúunk Tőled az Anatómiai Intézet nevében, kedves kollégánktól, az intézet egyik legrégebbi oktatójától, Hajdu Tanár Úrtól. Gyászunkban osztozik társintézetünk, a Humánmorfológiai Intézet is. Több mint fél évszázadot töltöttél el falaink között egymást váltó igazgatók alatt, a demonstrátortól az egyetemi docensig és szaktanácsadóig terjedő beosztásokban. Neved egybeforr az Anatómiai Intézettel. Mindig ott álltál, ahol a legnagyobb szükség mutatkozott. Igazi oktató egyéniség voltál, akinek az élete elválaszthatatlan szakmájától. Hosszú és sikeres életpályád, fáradhatatlan munkabírádod, felülmúlhatatlan precizitásod tiszteletet és csodálatot ébresztett pályatársaid és a fiatalabb munkatársak között egyaránt.

Életem vezérelve a szolgálat és kötelesség volt és maradt. Dienst und Pflicht über alles. Ezt követelt magadtól és munkatársaidtól. Ezt tudta és érezte minden hallgató, akik közül annyi kiváló orvos került ki a hosszú évek során magyar és német nyelvterületen egyaránt. A másik vezérelve a minőség volt. Szakmaszereteted, pontosságod, alaposágod legendás volt, akár egyetemi előadásról, akár gyakorlatról, akár kedvelt és lényegre törő egyetemi jegyzeteidről, akár tudományos közleményről szólva. Nem a dicséret embere voltál, legnagyobb elismerésedet néha csak egy bólintás, egy félmosoly fejezte ki. Ám az a félmosoly többet ért megannyi dicshimnusznál. Mindent tudtál az oktatásról, a hallgatók szükségleteiről, legapróbb rezdüléséről. Kiváló szervezőképességedet és német nyelvtudásodat felhasználva sok éven át vezetted a német nyelvű anatómia kurzust sikerrel, a kollégák és a hallgatók megelégedésére, miközben a Szentágotthai iskola kutatásaihoz kapcsolódva a thalamus finomszerkezetének leírása területén is maradandót alkotott az általad vezetett munkacsoport.

Lehet-e többet mondani méltán megszerzett tekintélyedről, mint azt, hogy ha egy feladatot kézbe vettél, arról biztosan lehetett tudni, hogy rendben lesz. Vagy, hogy – néha önkéntelenül is

– egy nehezebb feladat elvégzése, megoldása után magam is, mint annyian intézetünkben, feltettem a kérdést: mit szólna ehhez Hajdu Feri? Szavad, véleményed fontos volt mindannyiunknak. Szinte látom – bárcsak ma is láthatnám! – ahogy a szigorlat közben figyelsz a hallgató beszámolójára, csendes rosszállással, apró biztató gesztusokkal, halk sóhajokkal. Ahogy a humor oldott pillanataiban jókedvűen villan szemüveged, ahogy mindig visszafogott, de találó megjegyzéseidet hallgatjuk.

Ez a felszabadult jókedv az, amiből az utolsó időkben már oly keveset láthattunk, és tudtuk, éreztük, hogy baj van, ám Te nem adtad fel. Amíg a súlyos kór végleg el nem döntött lábadról, a szó szoros értelmében utolsó erőddel is a feladat elvégzésén munkálkodtál. Olyan példa ez mindnyájunk számára, amit örök mementóként kell szem előtt tartanunk. Mutatja generációd szívós kitartását, akik annyi változáson, rendszereken és egyetemi reformokon átívelő fáradhatatlan kitartással éltek és élnek szakmájuk becsületéért, hogy tudásukat továbbadják a fiataloknak, tanítványaiknak, hallgatóiknak.

Mi, akik itt állunk ravatalod előtt, ígérjük, hogy megőrizzük emlékedet, továbbvisszük a hivatás szeretetét, és nem adjuk fel azt a szakmai igényességet, amit Tőled tanultunk. Ha változnak is az idők, új feladatok és új kihívások jönnek, mindig lesznek olyan hallgatók, akiket érdemes lesz az általad képviselt szellemben oktatni. Amíg áll az Egyetem és az Anatómiai Intézet, mindig lesznek, akik emlékezni fognak legkiválóbb fiaira. Mindig lesz, aki megkérdezi majd: vajon mit szólna ehhez Hajdu Tanár Úr? Amikor majd le vesszük a fekete zászlót, s újra benépesül a kert és a ház nyüzsgő fiatalokkal, Te ott leszel köztük, és finom szemhunyorítással nyugtázod: *Jól van, kollégák, csak így tovább!*

Szeretve tisztelt drága munkatársunk és barátunk, kedves Ferenc, nyugodj békében!

Dr. Csillag András

igazgató

SE Anatómiai,

Szövet- és Fejlődéstan Intézet

Mentálhigiénés és Szervezetfejlesztő Szakirányú Továbbképzési Szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete

2012 szeptemberétől

akkreditált mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzést hirdet humán segítő foglalkozású szakemberek (pedagógusok, szociális területen dolgozók, lelkeszek, orvosok, ápolók, stb.) részére.

Felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi végzettség, személyes alkalmasság.

A képzés időtartama: 4 félév, 387 óra, havonta 2 nap (péntek, szombat)

A jelentkezés: az SE Mentálhigiéné Intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik:

postán: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Budapest, Pf. 91.; 1085 Budapest, Üllői út 26.

e-mailen: mental@mental.usn.hu,

vagy telefonon: 06 1 266 0878 (Calin Márta)

Letölthető: www.mental.usn.hu

QR-kód, a kétdimenziós mobilkód

A vonalkódot ma már mindenki ismeri, életünk minden területén ott van az élelmiszerektől a pamutzokniig. Bátran mondhatjuk, hogy az ipar és a kereskedelem nemigen lehetne meg nélkük, hiszen a számítógépes nyilvántartáshoz nélkülözhetetlen egy gépi felismerésre alkalmas jelzés. Van azonban a vonalkódnak egy rossz tulajdonsága is: csak sík felületen olvasható. Biztos sokan találkoztak már olyannal, amikor a pénztáros az előre csomagolt húsárut nem tudta leolvasatni, mert a vonalkód meghajlott a borításon, vagy esetleg szennyezett lett a papír, és ezért nem ismerte fel a leolvasó. Ilyenkor ott van a pénztáros, aki a fölé nyomott számsort kézzel beüti a gépbe. Ez a kereskedelemben megoldható, de mi van akkor, ha például egy gyártósoron kellene az automatáknak felismerniük a termékeket? Ott már nem lehet az emberi segítségre várn, szükség volt tehát egy biztonságosabb megoldásra. Ez a QR-kód.

A QR-kód története lassan 20 éves múltra tekint vissza. 1994-ben a japán Denso Wave nevű cég fejlesztette ki azzal a céllal, hogy megkönnyítse az egyes autóalkatrészek azonosítását a gyártás folyamán. Nevét az angol Quick Response (gyors válasz) rövidítéséből kapta, amely utal a gyors felismerési sebességre, és a gyors válaszadó képességre. Nagy előnye a korábban használt vonalkódokhoz képest meglepően nagy, akár 30 százalékos hibátűrése, ami lehetővé teszi egyenetlen, görbült felületeken való alkalmazását is. Nem okoz gondot az sem, ha a kód felületének egy része szennyeződik vagy sérül, a felismerés nagy valószínűséggel így is sikeres lesz.

Nem kellett sok idő, hogy felfedezzék az ötlet gyakorlati használhatóságának lehetőségét, s ma már szinte minden területen megjelent, a reklámtól a kereskedelemtől az iparművészeti alkotásokig, a tudomány számtalan területén.

A QR-kód használatának hatalmas lendületet adott az okostelefonok elterjedése, hiszen az ezekre készült ingyenes szoftverekkel a kód felismerése kényelmes, gyors és mindenki számára elérhetővé lett. A kódba szöveget, telefonszámot és internethivatkozást is bele lehet tenni. Névjegykártyákra nyomtatva például a program a kód leolvasása után beírja telefonunkba az illető nevét, telefonszámát, minden elérhetőségét, vagyis nem kell többé nekünk kézzel beírni ezeket az adatokat, hanem megteszi helyettünk. Ha egy internetcímre akarják felhívni a figyelmünket egy könyvben, folyóiratban, azt is elég a QR-kódba tenni, hiszen utána csak egy mozdulat kell, s máris megkapják az érdeklődők a honlap elérhetőségét, amit aztán továbbküldhetnek levélben másoknak, vagy akár saját maguknak, hogy később tanulmányozhassák a weboldalt. Ez nem alhanyagolható reklámlehetőség, ami végül is kapcsolatot teremthet a nyomtatott sajtó és a számítógép között.

A mobilkód Japánban egész divatörületet indított el, amikor az ismerkedni szándékozók pólóra nyomták QR-kódba rejtett telefonszámukat, s aki ismerkedni akart, annak csak le kellett fotózni

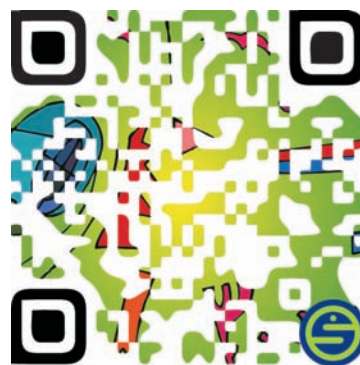

- Háromszögletes pontok
- Vonatközi pont
- Hibajavító terület

A QR-kód fontosabb részei

a kódot, s már tárcsázhatta is az illetőt.

De honnan ez a nagyfokú hibátűrés? A QR-kód a Reed-Solomon kódolást használja hibajavításra. Ez teszi lehetővé a 7-30 százalékos hibahatárt. A mobilkódot bárki elkészítheti az interneten található ingyenes programokkal. Az olvasó programok szintén ingyenesen elérhetők az internetes marketekben. Ezek a dekódoló programok

Bármily hihetetlen, a hatékony hibajavítás eredményeként a QR-kód olvasó program ezt a mobilkódot is képes felismerni

a kód három sarkában levő jeleket használják, mint egy háromszögletes pontot az ábra térbeli helyzetének pontosítására. Van még további, úgynevezett vonatközi pontok is a pontosabb érzékeléshez. A lényeg, hogy közel vízszintesre forgassuk a kódot, vagy hozzá képest a telefonunkat. A kód egy jelentős részén hibajavításra szolgáló felület van, így ha az ábra egy része nem felismerhető, ebből a területből visszanyerhető az elvesztett információ.

A Semmelweis Egyetem Újságban is használjuk már a QR-kódot és a későbbiekben valószínűleg egyre több helyen fognak találkozni ezekkel a kis ábrákkal könyvekben, újságokban, reklámtáblákon. Mindennapi életünk részei lesznek. Reméljük cikkünk olvasása után többen kapnak majd kedvet a kódolvasás kipróbálására.

SEMMELWEIS EGYETEM

Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió Kft.

Braun Lajos

poszternyomtatás

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.
Levél cím: 1445 Budapest Pf. 370
Tel.: 459-1500/56218 Fax: /56471
Mobil: 06-20-374-0160
E-mail: bralaj@net.sote.hu

Semmelweis Kiadó
www.semmelweiskiado.hu

A névjegyen található kód feleslegessé teszi a számok és nevek kézzel beírását a telefonba, a program megteszi helyettünk

Békésy János

PhD Tudományos Napok 2012

Semmelweis Egyetem Doktori Iskola
Nagyvárad téri Elméleti Tömb
Budapest, 2012. április 12-13.

Absztraktok leadásának határideje: 2012. február 24.

A konferencia szervezője:
Diamond Congress Kft. 1015 Budapest, Csalogány u. 28. Tel.: +36 1-214-7701, Fax: +36 1-201-2680 e-mail: diamond@diamond-congress.hu

PhD Scientific Days 2012

School of PhD Studies, Semmelweis University
Venue: NET Building, 4 Nagyvárad square
Budapest, April 12-13, 2012

Abstract submission deadline: February 24, 2012

Organizer:
Diamond Congress Kft. 1015 Budapest, Csalogány u. 28. Tel.: +36 1-214-7701, Fax: +36 1-201-2680 e-mail: diamond@diamond-congress.hu

Info: <http://phd.sote.hu>
www.diamond-congress.hu/phd2012

TÁMOP-4.2.3/08/1/KMR-2008-0003

Nemzeti Fejlesztési Ögnyökség
www.ugszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.